

Spis treści

<i>Spis treści</i>	1
1. WSTĘP	2
1.1 Wykaz skrótów	2
1.2 Inwestor	2
1.3 Zawartość Prognozy OŚ.....	3
2. ZAWARTOŚĆ, GŁÓWNE CELE PGN ORAZ POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI	4
3. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	8
4. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PGN ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA	14
5. MOŻLIWE TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	16
6. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	16
7. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM	22
8. FAKTYCZNE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY	22
9. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	23
10. ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANEGO ZNACZĄCEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO ORAZ CELE, PRZEDMIOT OCHRONY I INTEGRALNOŚĆ OBSZARU NATURA 2000	36
11. PRZEWIDYWANE ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE I OGRANICZENIE NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	37
12. ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANEGO ZNACZĄCEGO ODDZIAŁYWANIA FIRMY ENERGO NA ŚRODOWISKO ORAZ CELE, PRZEDMIOT OCHRONY I INTEGRALNOŚĆ OBSZARÓW NATURA 2000	38
13. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	42
13.1 Streszczenie PGM.....	42
13.2 Streszczenie Prognozy OŚ.....	46
14. PODSUMOWANIE I WNIOSKI Z PROGNOZY OŚ	49

1. WSTĘP

1.1 Wykaz skrótów

- PGN – Projekt planu gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Stare Pole sporządzony w 2015r. przez Zespół autorów firmy AMOTERM pod kierownictwem dr inż. Iwony Rackiewicz
- Prognoza OŚ – Prognoza oddziaływania na środowisko PGN
- Ustawa OŚ - USTAWA z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, (Dz. U. 2008 nr 199 poz. 1227 z późn. zm.)
- RDOŚ – Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku
- SOOŚ – Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko
- OZE – odnawialne źródła energii
- ZZP - zielone zamówienia publiczne to sposób pozyskiwania towarów i usług, których oddziaływanie na środowisko i elementy środowiska w tym ludzi, w cyklu życia jest zgodne z zasadami dobrej ochrony określonej w Krajowym Planie Działań w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych na lata 2013-2016¹.

1.2 Inwestor

URZĄD GMINY STARE POLE

ul. Marynarki
Wojennej 6
82-220 Stare Pole

Tel / fax: 55 271 35 32

NIP: 579-001-50-84

REGON: 000542623

¹ „Krajowy Plan Działań w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych na lata 2013-2016”, Urząd Zamówień Publicznych, Warszawa, 2013

1.3 Zawartość Prognozy OŚ

Dokument zawiera następujące informacje na podstawie Ustawy OŚ:

1. Wstęp
 - 1.1. wykaz skrótów
 - 1.2. inwestor
 - 1.3. zawartość prognozy oś
2. Zawartość, główne cele PGN oraz powiązania z innymi dokumentami
3. Metody zastosowane przy sporządzaniu Prognozy OŚ
4. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień PGN oraz częstotliwość jej przeprowadzania
5. Możliwe transgraniczne oddziaływanie na środowisko
6. Określenie analiza i ocena istniejącego stanu środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu
7. Określenie, analiza i ocena stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem
8. Faktyczne problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody
9. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu
10. Analiza i ocena przewidywanego znaczącego oddziaływania na środowisko oraz cele, przedmiot ochrony i integralność obszaru natura 2000
11. Przewidywane rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko
12. Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym
13. Wnioski z Prognozy OŚ

Dokument niniejszy pn. Prognoza oddziaływania na środowisko planu gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Stare Pole (2015) został opracowany na podstawie zlecenia nr 1/2016 Gminy Stare Pole z 5 lutego 2016r.

W uzgodnieniu z Gminą Stare Pole Prognozę OŚ przygotowano ściśle w oparciu i z literalnym wykorzystaniem niektórych informacji i danych zawartych w PGN. Prognoza OŚ zawiera informacje określone w przepisach prawnych dla sporządzania Prognozy oddziaływania na środowisko w celu odstąpienia lub przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dokumentów takich jak PGN, w szczególności na podstawie Ustawy OŚ oraz Uzgodnień RDOŚ nr RDOŚ-Gd-WOO.410.49.2015.MCZ.1.1 z 6 sierpnia 2015r. oraz nr RDOŚ-Gd-WOO.410.167.2015.MCZ.1. z 21 grudnia 2015r. Regionalny RDOŚ we wskazanych dokumentach:

- I. Stwierdził, że PGN zalicza się do dokumentów wymienionych w art. 47 Ustawy OŚ
- II. Stwierdził konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko PGN
- III. Uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w Prognozie OŚ zgodnie z art. 51 i 52 Ustawy OŚ, ze szczególnym uwzględnieniem:

- a. Istniejącego stanu środowiska oraz potencjalnych zmian tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
 - b. Stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem (budowa sieci gazowej oraz zakład ENERGO Sp. z o.o.)
 - c. Przewidywanych znaczących oddziaływań, w tym oddziaływań bezpośrednich, pośrednich, wtórnych, skumulowanych, krótkoterminowych, średnioterminowych i długoterminowych, stałych i chwilowych oraz pozytywnych i negatywnych, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.
- IV. Przedstawienia proponowanych rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko.

Dokument opracowano ze szczególnym uwzględnieniem uzgodnień RDOŚ, w szczególności planowanego zadania: budowa sieci gazowej. Jako odniesienie do sprawy zakładu ENERGO przeprowadzono analizę problemu i ujęto ją w oddzielnym rozdziale Prognozy OŚ.

2. ZAWARTOŚĆ, GŁÓWNE CELE PGN ORAZ POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

1. ZAWARTOŚĆ DOKUMENTU

PGN zawiera informacje i dane dotyczące planowanych działań inwestycyjnych, nieinwestycyjnych oraz edukacyjnych Gminy Stare Pole, które mają na celu wsparcie działań na rzecz realizacji pakietu klimatyczno-energetycznego do roku 2020, wdrażanie technologii opartych na OZE, zminimalizowanie emisji gazów cieplarniowych, jak też racjonalnego zużycia energii.

PGN zawiera następującą strukturę:

1. Streszczenie
2. Podstawa opracowania
3. Struktura dokumentu
4. Ogólna strategia
 - Cele strategiczne i szczegółowe GOM
 - Cele szczegółowe dla gminy Stare Pole
5. Analiza uwarunkowań prawnych i i wynikających z dokumentów strategicznych
 - Podstawy prawne
 - Międzynarodowe dokumenty strategiczne

- Krajowe dokumenty strategiczne
 - Dokumenty strategiczne na poziomie gminy – analiza i ocena zgodności.
6. Analiza stanu aktualnego
 - Charakterystyka obszaru Gminy Stare Pole
 - System ciepłowniczy
 - System gazowniczy
 - System transportowy
 - System elektroenergetyczny
 - Ilość systemów grzewczych opalanych paliwem stałym
 - Istniejące źródła energii odnawialnej
 - Ocena stanu środowiska na terenie Gminy Stare Pole
 7. Identyfikacja obszarów problemowych
 8. Wyniki inwentaryzacji emisji dwutlenku węgla dla roku 2013
 - Metodologia inwentaryzacji dla PGN
 - Wyniki inwentaryzacji emisji dwutlenku węgla Gminie Stare Pole
 - Analiza głównych źródeł emisji CO₂
 - Analiza zmian emisji CO₂ i zużycie energii finalnej w latach poprzedzających rok bazowy 2013
 - Zestawienie emisji zanieczyszczeń powietrza z Bazy Danych PGN GOM
 9. Działania zaplanowane na okres objęty Planem do roku 2020 z perspektywą do roku 2030
 - Długoterminowa strategia, cele i zobowiązania
 - Zadania krótkoterminowe i średnioterminowe
 - Harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji działań w Gminie Stare Pole
 - Uzyskany efekt ekologiczny i jego koszty
 - Źródła finansowania
 10. Aspekty organizacyjne
 11. System realizacji PGN
 - Proponowane wskaźniki monitorowania i ewaluacji realizacji PGN
 - Sposób monitorowania i raportowania efektów realizacji Planu
 12. Literatura

Zgodnie z zapisami zawartymi w PGN, dokument został wykonany na podstawie przeprowadzonej rzetelnej inwentaryzacji emisji gazów cieplarnianych na terenie Gminy Stare Pole. Jako podstawę do opracowania działań w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Stare Pole przyjęto wyniki inwentaryzacji emisji z roku 2013. Przeanalizowano również zmiany emisji CO₂ w latach poprzedzających rok bazowy.

Inwentaryzacja emisji obejmuje swoim zakresem wielkość emisji dwutlenku węgla z obszaru Gminy Stare Pole, która została określona na podstawie końcowego zużycia energii przez poszczególnych odbiorców na jego terenie.

2. GŁÓWNE CELE PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

PGN jest podstawowym narzędziem potrzebnym i wymaganym dla pozyskiwania preferencyjnego dofinansowania działań związanych z energooszczędnością i OZE w aktualnym okresie programowania 2014-2020.

Celem planu jest określenie wizji rozwoju Gminy Stare Pole w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, pozwalającej osiągnąć długofalowe korzyści środowiskowe,

społeczne i ekonomiczne, poprawiając w efekcie do zmniejszenia zużycia energii wykorzystywane na potrzeby lokalne, zwłaszcza z paliw pochodzących z zasobów kopalnianych i zastępowania ich przez odnawialne źródła energii, co w konsekwencji przyczyni się do redukcji emisji dwutlenku węgla oraz gazów cieplarnianych.

W szczególności, celami strategicznymi będą, zgodnie z pakietem energetyczno – klimatycznym, osiągnięcie do roku 2020, w ramach UE:

- 20 % redukcji emisji gazów cieplarnianych;
- 20 % udziału energii odnawialnej w bilansie energetycznym;
- 20% oszczędności w zużyciu energii;
- 10% udziału biopaliw;

a także dodatkowo:

- uzyskanie znaczącej poprawy jakości powietrza poprzez wykorzystanie synergii działań w ramach działań na rzecz ochrony klimatu;
- uzyskanie oszczędności związanych z zastosowaniem bardziej energooszczędnych rozwiązań;
- wykorzystanie działań na rzecz klimatu dla rozwoju regionalnego i lokalnego;
- zaangażowanie do działań społeczeństwa w zakresie ochrony klimatu i środowiska;
- uzyskanie ogólnej poprawy stanu środowiska.

Przy precyzowaniu celów w zakresie gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Stare Pole wzięto pod uwagę działania we wszystkich możliwych sektorach, w tym w szczególności, w obszarach przyjętych w projekcie NPRGN tj. w: energetyce, budownictwie, transporcie, rolnictwie i rybactwie, leśnictwie, przemyśle, handlu i usługach, gospodarstwach domowych, odpadach i edukacji.

Na podstawie analiz planowanych i możliwych do realizacji przedsięwzięć w ramach PGN, jak też biorąc pod uwagę cele dokumentów strategicznych, zaproponowano przyjęcie następujących celów szczegółowych, które mają być podstawą sprecyzowania działań realizujących te cele.

W zakresie energetyki:

- rozwój niskoemisyjnych źródeł energii i eliminacja niskosprawnych oraz zamiana paliw na mniej emisyjne,
- rozwój sieci gazowych,
- wykorzystanie odnawialnych źródeł energii,
- podniesienie efektywności wytwarzania i zarządzania energią.

W zakresie budownictwa (w tym gospodarstw domowych, budynków administracji publicznej itp.):

- realizacja nowych budynków i obiektów budowlanych zaprojektowanych zgodnie z zasadami ekoprojektowania (minimalizacji zapotrzebowania na energię) i wykorzystania energii odnawialnej,
- przeprowadzanie remontów i rewitalizacji starych obiektów z uwzględnieniem zasad ekoprojektowania (minimalizacji zapotrzebowania na energię) i wykorzystania energii odnawialnej,
- uwzględnianie w warunkach specyfikacji zamówień publicznych wymagań odnośnie budowy obiektów i budynków niskoemisyjnych,

- ograniczenie emisji gazów cieplarnianych oraz innych zanieczyszczeń powietrza poprzez zastępowanie indywidualnych źródeł energii przez instalacje niskoemisyjne i wysokosprawne oraz podłączenia do sieci gazowych,
- modernizacja systemów centralnego ogrzewania w budynkach,
- termomodernizacja budynków (w tym termoizolacja),
- modernizacja systemów oświetlenia i wymiana żarówek na energooszczędne.

W zakresie transportu:

- usprawnienia systemów komunikacyjnych,
- budowa i modernizacja dróg w celu usprawnienia systemów komunikacyjnych przez to zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza,
- rozwój i promocja systemów komunikacji publicznej w celu zwiększenia jej atrakcyjności,
- rozwój i promocja alternatywnych środków transportu (pieszego, rowerowego),
- modernizacja systemów oświetlenia ulic.

W zakresie gospodarki odpadami:

- ograniczenie emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń powietrza poprzez usprawnianie gospodarki odpadami.

W zakresie edukacji:

- edukacja ekologiczna społeczeństwa w kierunku zrównoważonych wzorów konsumpcji oraz wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
- edukacja kadry administracyjnej JST w zakresie stosowania systemów zarządzania środowiskowego, w tym oszczędzania energii.

3. POWIĄZANIE Z INNYMI DOKUMENTAMI

PGN jest zgodny z działaniami strategicznymi przewidzianymi w innych dokumentach na poziomie międzynarodowym, krajowym i lokalnym, co zostało określone w PGN rozdział 5 pn. Analiza uwarunkowań prawnych i wynikających z dokumentów strategicznych.

Są to m.in.:

- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu, Europa 2020
- Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu,
- Strategia UE adaptacji do zmian klimatu,
- Założenia Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej,
- Strategią Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020,
- Programem Ochrony Powietrza dla strefy pomorskiej.
- Strategia Rozwoju Gminy Stare Pole na lata 2008-2020,
- Program Ochrony Środowiska Gminy Stare Pole do roku 2011 z perspektywą na lata 2012 -2015,
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Stare Pole,
- Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Stare Pole.

3. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Dokument niniejszy pn. Prognoza oddziaływania na środowisko planu gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Stare Pole (2015) został opracowany na podstawie zlecenia nr 1/2016 Gminy Stare Pole z 5 lutego 2016r.

W uzgodnieniu z Gminą Stare Pole Prognozę OŚ przygotowano ściśle w oparciu i z literalnym wykorzystaniem danych zawarte w PGN. Zawiera ona informacje określone w przepisach prawnych dla sporządzania Prognoz oddziaływania na środowisko dla odstąpienia lub przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dokumentów takich jak np. PGN, w szczególności na podstawie Ustawy OŚ oraz Uzgodnień RDOŚ nr RDOŚ-Gd-WOO.410.49.2015.MCZ.1.1 z 6 sierpnia 2015r. oraz nr RDOŚ-GD-WOO.410.167.2015.MCZ.1. z 21 grudnia 2015r.

RDOŚ nie zgodził się na odstąpienie od przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko PGN: ze względu na fakt, iż PGN cyt.: „zawiera szereg działań, w tym także przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko²” min. działanie pn. budowa sieci gazociągów średniego i niskiego ciśnienia oraz stacji redukcyjno-pomiarowych gazu na terenie gminy (pismo d 6 sierpnia 2015r.) oraz z uwzględnieniem oddziaływania na środowisko istniejącego zakładu firmy ENERGO Sp. z o.o. z siedzibą w Bielsku Podlaskim, ul. Kleszczewska 84a zlokalizowanego w Starym Polu na działce ewidencyjnej 671/6 (pismo z 21 grudnia 2015r.). Działalność zakładu polega na przeładunku, sortowaniu, sprzedaży detalicznej i hurtowej węgla kamiennego (kostka, orzech, groszek i miał) oraz jego dowozie własnym transportem samochodowym do kontrahenta. **Według RDOŚ** „działalność zakładu stwarza ryzyko zanieczyszczenia powietrza w wyniku emisji z prowadzonej działalności: CO₂, pyłu zawieszonego PM¹⁰, PM^{2,5}, benzo(a)pirenu, SO₂, NO₂, jak również z transportu.

W związku z tym **zgodnie z zapisem RDOŚ** (pismo z 21 grudnia 2015r.) **PGN powinien obejmować** działania zmierzające do ograniczenia emisji do powietrza ze wskazanej działalności, wpisujące się w założenia przedmiotowego PGN.”

Prognoza oddziaływania na środowisko odnosi się do działań zawartych w przygotowanym dokumencie PGN. W PGN nie wskazywano literalnie zadań niskoemisyjnych poszczególnych przedsiębiorców z Gminy Stare Pole, w tym także nie wskazano działań poprawy niskoemisyjności dla firmy ENERGO. Z przedstawionych zadań niskoemisyjnych w PGN, działania firmy ENERGO można by przypisać

1. do zadania określonego w ogólnym ujęciu jako:
 - działania niskoemisyjne,
 - ograniczenie emisji pochodzącej z transportu samochodowego, w tym podwyższanie standardów technicznych infrastruktury drogowej

² na podstawie Ustawy OŚ

(utwardzenie, modernizacja i naprawa dróg), poprawa ciągów pieszych, tworzenie nowych tras rowerowych;

w szczególności

- działań nie inwestycyjnych, w tym działań systemowych i organizacyjnych wspierających realizację innych zadań.

2. do określonych zadań szczegółowych jako:

- ograniczenie emisji pochodzącej z transportu samochodowego (co nie jest głównym problemem wskazanym przez RDOŚ).

Jako odniesienie do uzgodnienia RDOŚ w sprawie ENERGO przeprowadzono analizę problemu i ujęto ją w oddzielnym rozdziale.

Niniejsza Prognoza OŚ nie zawiera i nie zastępuje ocen oddziaływania na środowisko poszczególnych przyszłych przedsięwzięć.

Przy wykonywaniu Prognozy OŚ wykorzystano metody opisowe, analizy jakościowe i prognostyczne dla określenia potencjalnych wpływów na środowisko działań zawartych w PGN i ich rezultatów z wykorzystaniem macierzy oddziaływań przedstawionych jako Tabela 19. Harmonogram rzeczowo-finansowy działań PGN dla gminy Stare Pole na lata 2015-2020 z perspektywą do roku 2030 na str. 56 PGN.

Do obliczenia emisji bazowej substancji wykonawca posłużył się metodyką inwentaryzacji stosowaną na potrzeby opracowania programów ochrony powietrza, jak również wykorzystano elementy metodyki polegającej na obliczeniu emisji, na podstawie zużycia nośników energii finalnej na obszarze m gminy, w poszczególnych sektorach. Przez nośniki energii rozumie się paliwa, energię elektryczną oraz ciepło sieciowe w zużyciu bezpośrednim.

W celu sporządzenia inwentaryzacji emisji kluczową sprawą było wyznaczenie jej granic, czyli określenie, które źródła emisji włączyć do inwentaryzacji. Definicja granic inwentaryzacji miała wpływ na jej końcowy efekt, ponieważ określiła, które źródła emisji były w niej ujęte, a które z niej wyłączone. Poniżej znajduje się uzasadnienie wyboru granic inwentaryzacji. Dla samorządu lokalnego miast i gmin wyznaczono dwie granice:

- **granica organizacyjna** – obejmująca wszelkie działania będące w zasięgu bezpośredniej kontroli samorządu lokalnego. Tam, gdzie kończy się granica organizacyjna samorządu (sektor publiczny) zaczyna się granica społeczeństwa (sektor prywatny). W przypadkach, gdy aktywności obu sektorów pokrywają się ze sobą, należy przyjąć zasadę proporcjonalności emisji zależnej od udziałów danego sektora w strukturze własnościowej danego podmiotu;
- **granica geopolityczna** – zawierająca fizyczny obszar lub region, będący we władaniu samorządu lokalnego.

Dodatkowo istotne są ramy czasowe inwentaryzacji, którą przeprowadzono dla określonego roku - roku bazowego w stosunku, do którego odniesiony będzie cel redukcji emisji ekwiwalentu dwutlenku węgla.

Granica organizacyjna – analiza aktywności samorządu

Analiza emisji związanej z aktywnością samorządu lokalnego obejmuje emisje powstałe na skutek użytkowania wszystkich środków trwałych oraz mediów. Wszystkie emisje powstałe na skutek działalności samorządu lokalnego są uwzględniane, bez względu na to gdzie powstały. W niektórych przypadkach, w szczególności w kwestiach zużycia energii, emisja często występuje poza granicami geopolitycznymi samorządu lokalnego. Fizyczna lokalizacja źródła powstawania emisji, w większości przypadków, nie jest istotna przy podejmowaniu decyzji, które emisje uwzględnić w analizie.

Granica geopolityczna – analiza aktywności społeczeństwa

Analiza emisji związanej z aktywnością społeczeństwa zawiera emisje związane z działalnością powstałą w granicach geopolitycznych samorządu lokalnego. Władze lokalne mają wpływ na aktywność społeczeństwa poprzez m.in. ustalanie prawa lokalnego, programy edukacyjne czy propagowanie wzorów zachowań społecznych. Inwentaryzacja emisji CO₂ oraz substancji zanieczyszczających powietrze (pyłu zawieszonego PM₁₀, PM_{2,5} oraz benzo(a)pirenu, SO₂ i NO₂) została wykonana dla roku 2013 – który stanowi rok bazowy Planu gospodarki niskoemisyjnej dla GOM. Podczas inwentaryzacji wykorzystane zostały metodologie niezbędne dla uzyskania najlepszej jakości danych:

- Metodologia „bottom-up” polega na zbieraniu danych u źródła. Każda jednostka podlegająca inwentaryzacji podaje dane, które później agreguje się w taki sposób, aby dane były reprezentatywne dla większej populacji lub obszaru. Metodologia ta zwiększa prawdopodobieństwo popełnienia błędu przy analizie i obróbce danych oraz niepewność, czy cała docelowa populacja została ujęta w zestawieniu;
- Metodologia „top-down” polega na pozyskaniu zagregowanych danych dla większej jednostki obszaru lub populacji. Jakość danych jest wtedy generalnie lepsza, ponieważ jest mała ilość źródeł danych. Jeżeli zagregowane dane nie są reprezentatywne dla danego obszaru lub populacji, należy tak je przekształcić, aby jak najwierniej obrazowały zaistniałą sytuację. Główną wadą tej metody jest mała rozdzielczość danych, która może skutkować ukryciem trendów, mogących pojawić się przy większej rozdzielczości;
- Inwentaryzacja emisji dwutlenku węgla (CO₂) – wytyczne „Jak opracować plan działań na rzecz zrównoważonej energii (SEAP)?”.

Celem inwentaryzacji było określenie wielkości emisji z obszaru miast i gmin tworzących Gdański Obszar Metropolitalny tak, aby możliwe było zaprojektowanie działań służących jej ograniczeniu przez władze administracji publicznej. W związku z powyższym, emisje z sektorów, na które władze miasta mają niewielki wpływ (bardzo ograniczony) są traktowane z mniejszą uwagą, natomiast szczegółowo analizowano wielkości emisji z sektorów w większym stopniu regulowanych przez władze samorządowe. Wśród sektorów, gdzie polityka władz gminnych może wpłynąć na wielkość emisji w sposób realny wymienić można np.: sektor infrastruktury użyteczności publicznej oraz gospodarstw domowych. Wytyczne dają możliwość określania emisji wynikającą tylko i wyłącznie z finalnego zużycia energii in situ, jak i w sposób bardziej pełny, poprzez zastosowanie oceny cyklu życia produktów i usług (tzw. LCA – Life Cycle Assessment). Podejście standardowe jest

bardziej precyzyjne w wyznaczaniu wielkości emisji, rodzi mniejszy szacunkowy błąd. Natomiast podejście LCA, pomimo swojej większej niedokładności, daje pełniejszy obraz wielkości emisji, który uwzględnia również częściowe emisje wynikające z procesu wytwarzania i transportu (dostawy) danego produktu czy usługi. Z tego też powodu w podejściu LCA energia elektryczna pochodząca z odnawialnych źródeł energii nie jest traktowana jako bezemisyjne źródło energii.

Zakres inwentaryzacji na potrzeby określenia energii finalnej

Celem inwentaryzacji było określenie wielkości emisji CO₂ z obszaru miast i gmin tak, aby umożliwić zaprojektowanie działań służących jej ograniczeniu. Dlatego też w inwentaryzacji bardziej szczegółowo rozpatruje się wielkości emisji z sektorów w większym stopniu regulowanych przez gminy, miasta (tam gdzie polityka władz gmin może wpłynąć na wielkość emisji w sposób realny).

Inwentaryzacją objęte były wszystkie emisje gazów cieplarnianych wynikające ze zużycia energii finalnej na terenie miast i gmin tworzących GOM. Poprzez zużycie energii finalnej rozumie się zużycie:

- energii paliw kopalnych (na potrzeby gospodarczo-bytowe, transportowe i przemysłowe),
- ciepła sieciowego,
- energii elektrycznej,
- energii ze źródeł odnawialnych.

Ze względu na potrzebę uniknięcia podwójnego liczenia emisji, z inwentaryzacji wyłączony został przemysł (także duże źródła spalania) objęty unijnym systemem handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (EU ETS), obejmujący CO₂. System ten jest narzędziem służącym redukcji emisji gazów cieplarnianych ze źródeł przemysłowych nim objętych, dlatego też nie ma potrzeby włączania tych źródeł do planu działań.

W grupie tej ujęte zostały emisje pochodzące ze zużycia energii elektrycznej i ciepłej oraz paliw (olej opałowy, węgiel, koks, gaz ziemny) z działalności przemysłowej na terenie gmin objętych Planem.

Wskaźniki emisji CO₂

Dla określenia wielkości emisji zostały przyjęte standardowe wskaźniki emisji. Wskaźniki te nie oddawały pełnej wielkości emisji wynikającej z cyklu życia produktów i usług (metodologia LCA), charakteryzowały się jednak większą dokładnością wyznaczenia emisji:

- dla paliw kopalnych (węgiel kamienny, brunatny i koks, olej opałowy oraz gaz ziemny) – zostały przyjęte wskaźniki emisji stosowane w EU ETS, zweryfikowane dla roku 2005;
- dla paliw płynnych stosowanych w transporcie (benzyna, olej napędowy) zostały zastosowane najnowsze wskaźniki emisji z raportu Krajowej Inwentaryzacji Emisji Gazów Cieplarnianych; wskaźniki uwzględniają emisję CO₂, metanu (CH₄) oraz podtlenku azotu (N₂O);
- dla energii elektrycznej został przyjęty wskaźnik 0,812 Mg CO₂/MWh (reprezentatywny dla sektora energetyki zawodowej – opartej na węglu kamiennym i brunatnym, z niewielkim udziałem biomasy). Założono, że w kolejnych latach inwentaryzacji wskaźnik pozostanie niezmienny, pomimo

wzrastającego w niewielkim stopniu udziału energii ze źródeł odnawialnych w energii elektrycznej sieciowej;

- dla ciepła sieciowego przyjęty został średni, referencyjny wskaźnik emisji (za KOBIZE) 0,332 MgCO₂/MWh ciepła sieciowego.

Dla energii elektrycznej zostały zaproponowane wskaźniki emisji podawane przez wytyczne Porozumienia (SEAP) dla Polski (rok 2013 i 2020), ze względu na lokalny charakter produkcji i dostaw ciepła do miejskiej sieci.

Metodologia obliczeń

Obliczenia wielkości emisji wykonano za pomocą arkuszy kalkulacyjnych. Do obliczeń wykorzystano podstawowy wzór obliczeniowy:

$$E_{CO_2} = C \times EF$$

gdzie:

E_{CO_2} – oznacza wielkość emisji CO₂ [Mg],

C – oznacza zużycie energii (elektrycznej, ciepła, paliwa) [MWh],

EF – oznacza wskaźnik emisji CO₂ [MgCO₂/MWh].

Ekwiwalent CO₂

W inwentaryzacji uwzględniono również inne niż dwutlenek węgla gazy cieplarniane (CH₄, N₂O, itd.). W przypadku konieczności przedstawienia wielkości emisji gazów cieplarnianych innych niż CO₂ zastosowane zostały przeliczniki oparte na potencjale globalnego ocieplenia dla poszczególnych gazów, opracowanym przez IPCC.

Źródła danych

Do opracowania emisji konieczne było zebranie danych dotyczących nośników energii. Wykorzystana została metodologia „top-down” oraz „bottom-up” – elektroniczne ankiety, oddzielna dla każdego inwentaryzowanego sektora. Wielkości zużycia podawane zostały z zestawień znajdujących się w dyspozycji urzędów miast i gmin objętych PGN, danych statystycznych GUS oraz dokumentów planistycznych urzędów. Wśród pozyskiwanych danych wymienić można m.in.:

- zużycie energii elektrycznej,
- zużycie ciepła sieciowego,
- zużycie paliw kopalnych (np.: węgiel, gaz, olej opałowy),
- zużycie paliw transportowych,
- zużycie biomasy i energii ze źródeł odnawialnych,
- ilość lamp świetlnych i sygnalizacji,
- ilość taboru komunikacji publicznej, budynków, itd.

Z segmentu aktywności samorządu lokalnego wykonawca pozyskał:

- zużycie energii elektrycznej w budynkach gminnych, które określone zostało na podstawie inwentaryzacji faktur za energię elektryczną w poszczególnych jednostkach poddanych ankietyzacji (dane pozyskane z urzędów gmin lub jednostek im podległych),
- zużycie ciepła sieciowego z sieci ciepłowniczej, które określone zostało na podstawie danych dotyczących ilości zużytego ciepła na podstawie faktur za dostawę energii i rozliczeń poszczególnych jednostek,

- zużycie gazu ziemnego w budynkach miejskich – określone zostało na podstawie faktur za gaz,
- zużycie paliw płynnych – określono na podstawie faktur za paliwo,
- zużycie paliw transportowych na podstawie faktur, ilości przejechanego dystansu, itd.

Segment aktywności społeczeństwa (budynki mieszkalne, sektor handlu i usług, sektor transportu):

- energia elektryczna – zużycie energii elektrycznej określone zostało na podstawie danych GUS, danych dostarczonych przez operatora sieci;
- gaz ziemny - wartość zużycia gazu ziemnego została określona na podstawie danych o ilości zużycia gazu w miastach i gminach GOM, uzyskanych z banku danych lokalnych GUS, od urzędów miast i gmin lub/i PGNiG S.A., Oddział Obrotu Gazem Gdańsk;
- olej opałowy, węgiel, drewno – wykonawca zakłada, że w sektorze mieszkalnictwa olej opałowy oraz węgiel (i drewno) stosuje się głównie do celów grzewczych. Do określenia wielkości zużycia tych paliw wykorzystano dane z inwentaryzacji emisji wykonywanych na potrzeby POP, inwentaryzacji z natury wybranych miast i gmin;
- zużycie ciepła sieciowego – określone zostało na podstawie planów zaopatrzenia w ciepło, danych udostępnionych przez dystrybutorów ciepła oraz dane GUS w podziale na grupy odbiorców,
- zużycie paliw w transporcie – dane zostały oszacowane na podstawie danych o natężeniu ruchu, które zostały pozyskane z generalnego pomiaru ruchu na drogach krajowych i wojewódzkich – pomiarów prowadzonych przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad, Pomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich oraz wskaźników przeliczeniowych;
- produkcja energii cieplnej z instalacji solarnych oraz w pompach ciepła – ilość energii cieplnej w układach pomp ciepła współpracujących ze źródłem konwencjonalnym oraz energii słonecznej pozyskana została z danych przekazanych w ramach ankietyzacji przez urzędy miast i gmin oraz jednostki im podległe, a także z danych URE.

W przypadkach, gdy przekazane dane były zagregowane dokonano podziału na sektory na podstawie dostępnych danych, przybliżonej charakterystyki innych gmin, dla których wykonawca posiada szczegółowe dane.

Przyjęte założenia

Dla celów opracowania inwentaryzacji zostały przyjęte następujące założenia:

- każde miasto, czy gmina jest i będzie importerm netto energii elektrycznej, w związku z czym został przyjęty wskaźnik emisji średni dla Polski, dla energii elektrycznej sieciowej;
- ze względu na trudności z pozyskaniem danych, w inwentaryzacji mogły zostać pominięte dane wynikające ze zużycia oleju opałowego lub innych paliw - przyjmuje się, że nie ma to znaczącego wpływu na ostateczną wielkość emisji (jeśli udział paliwa stanowi poniżej 2% zapotrzebowania na ciepło) z obszaru miasta lub gminy;

- emisje gazów cieplarnianych innych niż CO₂ z transportu (CH₄ i N₂O) mieszczą się w przedziale 1-3% całkowitej emisji z transportu, co ostatecznie przekłada się na mniej niż 0,5% całkowitej emisji z obszaru miasta lub gminy i w związku z tym emisja z tych gazów została pominięta w inwentaryzacji;
- dla obliczenia emisji z transportu przyjęte zostały natężenia ruchu, dla których zostały przeprowadzone pomiary, w innych wypadkach (w tym na drogach powiatowych i gminnych) natężenie ruchu zostało zamodelowane na podstawie dostępnych danych, wskaźników przeliczeniowych i informacji o strumieniach pojazdów na drogach wojewódzkich i gminnych;
- trendy gospodarcze przyjęto zgodnie z prognozą PKB do roku 2020;
- wielkości zużycia paliw i energii będą zgodne z prognozą zawartą w Polityce Energetycznej Polski do roku 2030;
- obecne trendy demograficzne nie ulegną zmianie;
- natężenie ruchu, zgodnie z metodologią prognoz natężenia ruchu GDDKiA, do 2024 roku wzrośnie.

4. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PGN ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA

Ocena skuteczności wdrożenia PGN wymaga zaplanowania odpowiedniej koncepcji jego ewaluacji. Monitorowanie postępów wynikających z działań wdrożeniowych PGN przedstawiono w rozdziale 11 PGN pn. System realizacji PGN.

Zakłada się, że monitoring i ewaluacja powinny być prowadzone z wykorzystaniem ograniczonego zbioru wskaźników umożliwiających szybki pomiar stopnia realizacji priorytetów i celów strategicznych, przy uwzględnieniu dostępności danych statystycznych. Mając na uwadze powyższe, dobór wskaźników monitoringu (M) i ewaluacji (E) został dokonany w oparciu o następujące kryteria:

- **wewnętrzne** – odnoszące się do poszukiwania wskaźników monitoringu i ewaluacji, które w sposób syntetyczny, a zarazem całościowy opisują stopień realizacji poszczególnych priorytetów i celów,
- **zewnętrzne** – odnoszące się do wykorzystania w procesie monitoringu popularnych wskaźników ewaluacji proponowanych przez Wytyczne SEAP.

Założenia dla konstrukcji systemu monitorowania PGN odnoszą się do zbioru elementów umożliwiających pomiar, kontrolę, interpretację efektów realizowanych działań oraz uaktualnienia dokumentu. Obejmują one:

- **roczne raporty** – odnoszące się do postępów prac oraz obejmujące swym zasięgiem zagadnienia oceny okresowej przy wykorzystaniu zaproponowanych wskaźników monitoringu i ewaluacji,

- **system gromadzenia, przetwarzania i analizy informacji** związanych z efektami PGN, bazujący na wartościach zaproponowanych wskaźników monitoringu i ewaluacji. Postuluje się wykorzystanie elektronicznych form gromadzenia i przetwarzania danych.

W ramach PGN GOM stworzona zostanie baza danych PGN w formie aplikacji internetowej. Aplikacja będzie:

- umożliwiała pełny, a zarazem przejrzysty podgląd danych - oraz w zakresie przydzielonym każdemu użytkownikowi ich edycję
- uwzględniała możliwość wprowadzenia i raportowania danych niezbędnych do przygotowywania wniosków o finansowanie dla działań przewidzianych w PGN;
- zawierała moduł służący monitorowaniu realizowanych działań - efekty działań będą monitorowane na podstawie danych wprowadzanych na bieżąco przez użytkowników;
- umożliwiała dynamiczne raportowanie:
 - danych podstawowych,
 - danych wynikowych - wielkości emisji, zestawień kosztów, podsumowań itp. (zależnie od ustalonego szczegółowego zakresu bazy),
 - stanu realizacji działań,
 - danych podstawowych i wynikowych do programu MS Excel (zbiorcze tabele przeznaczone do dalszej analizy i obróbki danych - wszystkie dane, bądź wybrane zakresy),
 - licznika wielkości emisji i zużycia energii (na podstawie danych zawartych w bazie),
 - informacji pozwalających na ocenę gospodarki energią i surowcami na obszarze GOM;
- umożliwiała wizualizację danych w postaci mapy (kartogramu, kartodiagramu, możliwości naniesienia każdego obiektu z bazy);
- umożliwiała eksportowanie danych i struktury Bazy Danych w pliku SQL.

Biorąc pod uwagę kompleksowość działań zaproponowanych w PGN, a także wieloaspektowość jej efektów, istotnym dodatkowym elementem monitoringu i ewaluacji będą badania opinii społeczności lokalnej. Proponuje się, aby badaniami zostały objęte także: podmioty gospodarcze i organizacje pozarządowe działające na terenie gminy. Zakłada się, że badania winny odbywać się w odstępach dwuletnich (2016, 2018, 2020). Ich celem powinna być ocena PGN dokonywana przez mieszkańców i wskazanie niezbędnego zakresu jej uaktualnienia na poziomie priorytetów, celów strategicznych i przedsięwzięć.

Do każdego działania przedstawionego w harmonogramie PGN został przypisany miernik monitorowania realizacji działania, PGN str. 84 - tabela 30. Wskaźniki, które można wykorzystać w celu monitorowania wdrażania PGN.

5. MOŻLIWE TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

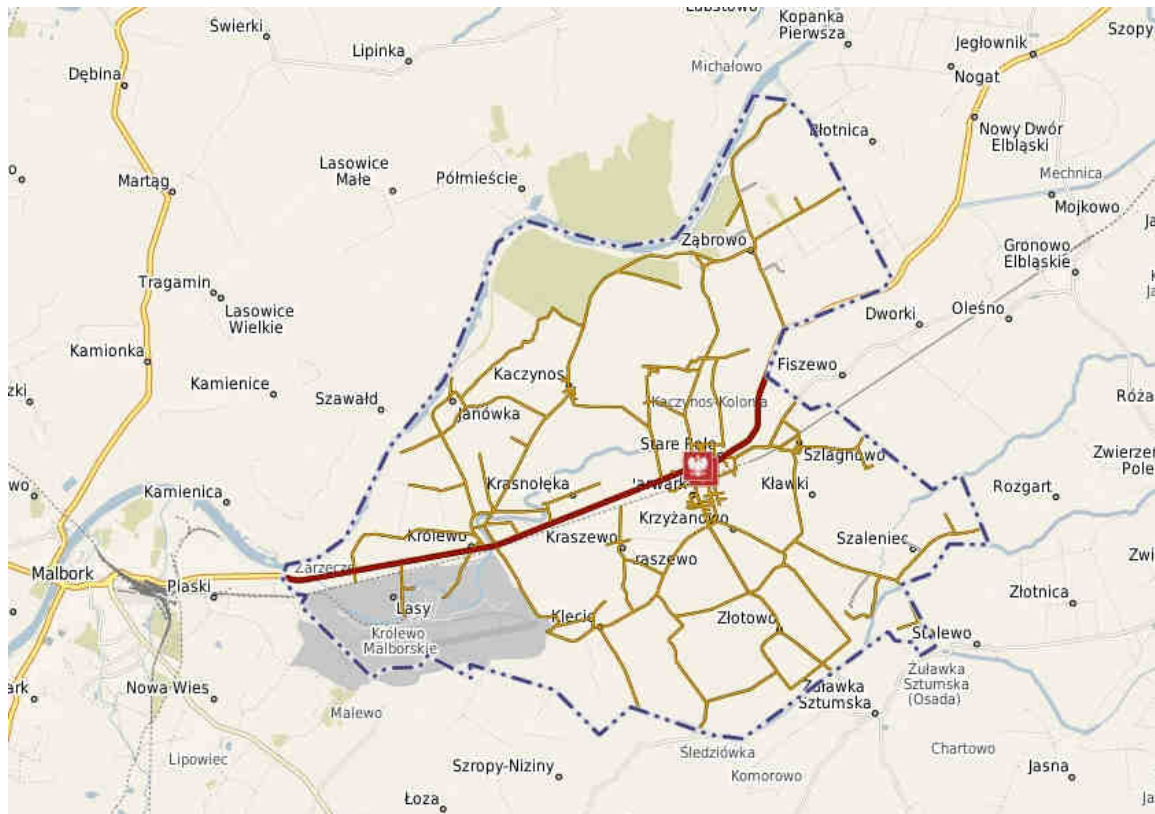
NIE DOTYCZY – nie przewiduje się występowania transgranicznego oddziaływania na środowisko. Gmina Stare Pole znajduje się w odległości ponad 100km od granic kraju, a więc skutki realizacji działań zawartych w PGN nie będą oddziaływały transgranicznie.

6. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

1. Analiza i ocena istniejącego stanu środowiska

Gmina jest położona u styku dwóch województw: pomorskiego i warmińsko-mazurskiego, w regionie Żuław Wiślanych. Zajmuje ona obszar o powierzchni 7 949 ha. W jej skład wchodzi 16 wsi, skupionych w 12 sołectwach. Głównym ośrodkiem osadniczym jest Stare Pole, które koncentruje prawie 40 % ludności.

Podstawą rozwoju gospodarczego i ekonomicznego gminy jest gospodarka rolna i powiązana z nią działalność usługowa. Tereny gminy cechuje wysoka żyzność gleb, która umożliwia wysoką produkcję rolną.

Struktura zagospodarowania gruntów na terenie gminy: lasy 2,27km², użytki rolne 50,54km², pozostałe grunty 16,91km².

Gminę zamieszkuje około 4 719 osób (dane GUS na 2013r), gęstość zaludnienia wynosi 58 osób na km².

Rzeźba terenu

Żuławy Wiślane stanowią równinę deltową Wisły, która formowała się poprzez narastanie powierzchni lądowej kilka tysięcy lat temu. Różnice w wysokości terenu wynikają z nierównomiernej kumulacji utworów aluwialnych i zmienności kierunków odpływu wód w obrębie delty. Ukształtowanie powierzchni wynika również z licznych prac melioracyjnych na przełomie wieków.

Warunki geologiczno-gruntowe

Gmina leży w obszarze Obniżenia Nadbałtyckiego, które jest jednym z elementów strukturalnych Platformy Wschodnioeuropejskiej. Głębokie warstwy geologiczne tworzą krystaliczne podłoże ze stropem z granitów i granodiorytów na głębokości ok. 3500m, wyżej 1500m osady mezozoiczne z triasowym i jurajskim poziomem wód mineralnych i termalnych, powyżej 200m to utwory trzeciorzędowe i czwartorzędowe. Utwory na powierzchni to osady holocenijskie o miąższości kilkanaście m oraz pokrywa deltowa – ropy, mułki, piaski, żwiry i utwory organogeniczne wraz z torfami.

Gleby

Gmina Stare Pole posiada żyzne gleby. Duża wilgotność gleby to doskonałe warunki do rozwoju roślin trawiastych, przez które stworzyła się warstwa próchnicza.

Wody powierzchniowe

Teren leży w dorzeczu rzeki Elbląg. W pn-zach cz. gminy znajdują się rzeki, kanały i rowy melioracyjne oraz oczka wodne pochodzenia antropogenicznego.

Wody podziemne

Znajdują się tu trzy piętra wodonośne: kreda, III-rzędu i IV-rzędu. W pn. cz. Gminy znajduje się Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 203 Dolina Letniki o pow. 36km² i średniej głębokości ujęć 15m, zasoby dyspozycyjne to 10tys. m³/d wód zaliczanych do klasy Id wymagającej uzdatniania.

Roślinność

Szata roślinna jest wynikiem wielokrotnych przekształceń terenu. Pierwotnie bagienna i lasy łęgowe, aktualnie są to zbiorowiska pól uprawnych i łąk, szuwały wzdłuż dróg wodnych, roślinność leśna, ozdobna, użytkowa wokół zabudowy oraz wzdłuż ciągów komunikacyjnych z udziałem drzew i krzewów.

Fauna

W odniesieniu do struktury uprawianych gruntów to zwierzęta hodowlane na roli. Ekosystemy wodne, leśne i łąkowe to siedliska fauny wodnej, lądowej i dwuśrodowiskowej. Charakterystyczne ptaki to bażanty, kuropatwy, bociany, dzikie kaczki. Zwierzyna gruba to: sarny i dziki, a drobna: lisy, zające, bobry, wydry, kuny i piżmaki. Środowisko wodne stworzyło warunki dla bytowania płazów. Ptaki gniazdują blisko osad ludzi.

Klimat

Charakterystyczny dla danego obszaru uwarunkowanego rzeźbą terenu, szatą roślinną, rodzajem gruntów i warunkami wodnymi, tj. duża zmienność pogody, często wietrznej (wiatry Zach.), wpływ Bałtyku na długość pór roku, średnia roczna temperatura powietrza wyn. ok. 7,5°C, śr. dzienne usłonecznienie latem powyżej 7,5h; roczna suma opadów ok. 550mm, duża wilgotność powietrza.

Powietrze

Dla celów oceny jakości powietrza województwo pomorskie zostało podzielone na 2 strefy: aglomerację trójmiejską PL2201 i strefę pomorską PL2202. Gmina Stare Pole znajduje się w strefie pomorskiej. Na terenie Gminy nie prowadzi się badań monitoringowych jakości powietrza.

Zgodnie z oceną jakości powietrza za rok 2013, wykonaną w strefach województwa pomorskiego, strefa pomorska została zaliczona do klasy C – stref, w których wystąpiły przekroczenia poziomu dopuszczalnego substancji w powietrzu. Również kolejna ocena jakości powietrza, za rok 2014, nie wykazała zmian w tym zakresie.

Największe problemy odnotowane w ocenie jakości powietrza za rok 2013 na terenie strefy pomorskiej to:

- przekroczenia dopuszczalnej liczby przekroczeń normy średniodobowej pyłu zawieszonego PM₁₀, normy średniorocznej pyłu zawieszonego PM_{2,5} oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu – **klasa strefy C**,

- przekroczony poziom celu długoterminowego dla ozonu (2020 r.) w odniesieniu do kryterium ochrony zdrowia i kryterium ochrony roślin – **klasa strefy D2.**

Ze względu na poziomy stężenie pozostałych substancji: dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, benzenu, arsenu, niklu, kadmu, ołowiu – strefę pomorską zaklasyfikowano **do klasy A** – co oznacza że, nie stwierdzono przekroczeń poziomów normatywnych tych substancji.

Analogiczne problemy odnotowano w ramach oceny jakości powietrza za rok 2014, gdzie dodatkowo stwierdzono przekroczenia normy średniorocznej dla pyłu zawieszonego PM10.

Za występowanie przekroczeń ww. substancji w powietrzu w głównej mierze odpowiedzialna jest tzw. niska emisja pochodząca z sektora bytowo-komunalnego, obejmującego zarówno indywidualne źródła grzewcze (paleniska domowe), jak również małe ciepłownie komunalne, a także transport.

Na terenie gminy Stare Pole nie ma stacji monitoringu jakości powietrza. Najbliższa stacja zlokalizowana jest na terenie miasta Malbork, ale nie jest ona reprezentatywna dla obszarów pozamiejskich. W celu oceny jakości powietrza na obszarach gdzie nie prowadzi się monitoringu jakości powietrza można wykorzystywać wyniki matematycznego modelowania rozkładu stężeń zanieczyszczeń. Wyniki takich obliczeń zostały wykorzystane w „Rocznej ocenie jakości powietrza województwa pomorskiego w 2012 r.” opracowanej przez WIOŚ w Gdańsku. Podobna ocena została wykonana w ramach „Programu ochrony powietrza opracowanego dla strefy pomorskiej” na bazie danych za 2011 r.

Wyniki ww. ocen wskazują, że **na obszarze gminy Stare Pole nie ma problemu przekroczeń poziomów dopuszczalnych i docelowych w powietrzu. Jakość powietrza jest dobra – zatem głównym celem działań w zakresie ochrony powietrza na terenie Gminy jest utrzymanie dobrej jakości powietrza.**

Głównymi źródłami emisji zanieczyszczeń do powietrza, które lokalnie mogą powodować podwyższone stężenia zanieczyszczeń w powietrzu na terenie gminy Stare Pole są:

- indywidualne systemy grzewcze małej mocy – małe kotłownie przydomowe (ogrzewające jedno lub kilka mieszkań), paleniska domowe (piece węglowe ceramiczne oraz węglowe trzony kuchenne), niewielkie kotłownie do 1 MW dostarczające ciepło do lokali usługowych lub warsztatów, czyli szeroko pojęty sektor bytowo-komunalny – główne źródło emisji benzo(a)pirenu, pyłu zawieszonego PM10,
- zanieczyszczenia komunikacyjne – emisja wzdłuż ciągów komunikacji samochodowej szczególnie uciążliwa na obszarach zwartej zabudowy.

W celu ograniczenia ryzyka występowania ponadnormatywnych stężeń zanieczyszczeń w powietrzu, głównie powszechnie przekraczanego w Polsce benzo(a)pirenu, powinny być realizowane działania mające na celu emisję zanieczyszczeń z indywidualnych systemów grzewczych, m.in. poprzez ograniczanie zużycia energii (termomodernizacje) oraz zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w ogólnym bilansie produkcji energii. Alternatywą dla indywidualnych mało efektywnych palenisk węglowych powinno być wymiana paleniska na niskoemisyjne: nowoczesny kocioł węglowy, kocioł gazowy lub zastosowanie ogrzewania elektrycznego.

Na terenie Gminy Stare Pole nie występują obszary Natura 2000, czy obszary o szczególnych właściwościach naturalnych. Na terenie Gminy Stare Pole znajduje się ujęcie wód podziemnych „Letniki” położone w obrębie GZWP nr 203 „Dolina Letniki”. Obszary posiadające znaczenie dla dziedzictwa kulturowego to w szczególności obszary ochrony konserwatorskiej, występujące we wsi Królewo, Stare Pole i Ząbrowo. W przypadku wystąpienia możliwości negatywnego oddziaływania realizacji przedsięwzięć określonych w *Planie* na te obszary zostaną one objęte działaniami zmierzającymi do ich ochrony

Najbliższe przyrodnicze obszary chronione

Obszary Chronionego Krajobrazu

- Obszary Chronionego Krajobrazu rzeki Nogat to międzywale rzeki Nogat z rejonem przyległym, charakterystyczne są tu pasy roślinności wodnej i strefa zadrzewień i zakrzewień nawodnych.
- Obszar Chronionego Krajobrazu Jeziora Drużno to zbiornik wodny wraz z otaczającym terenem.

Rezerваты chronione

- Rezerwat przyrody Zatoka Elbląska dla zachowania ostoi ptactwa wodno-błotnego.
- Rezerwat przyrody Jezioro Drużno utworzony w celu ochrony i zachowania ostoi ptactwa wodno-błotnego.
- Rezerwat przyrody Ujście Nogatu to fragment obszaru delty Nogatu wraz z obszarem przybrzeżnym Zalewu Wiślanego u ujścia powołany w celu ochrony ptaków wodno-błotnych lęgowych i migrujących i ich siedlisk.

Pomniki przyrody

Na terenie Gminy Stare Pole występuje 18 pomników przyrody.

Obszary Natura 2000 odległości ok. 15km:

- Jezioro Drużno PLB280013 to ostoja ptasia, co najmniej 18 gatunków ptaków chronionych, bujna i różnorodna szata roślinna, specyficzne warunki wodne.
- Dolina Dolnej Wisły PLB040003 obejmuje odcinek Doliny Wisły od Włocławka do Przegaliny. W dolinie zachowano starorzecza i niewielkie torfowiska niskie i zarośla wierzbowe oraz lasy łęgowe. Obszar stanowi ostoję ptasią, gdzie występuje co najmniej 45 gatunków ptaków chronionych o randze europejskiej, 16 gatunków na liście zagrożonych w Polskiej czerwonej księdze zwierząt. Ważne miejsce lęgowe i korytarz migracyjny łabędzi, kaczek, gęsi, mew, rybitw i jaskółek brzegówek.
- Dolna Wisła PLH220033 występują zróżnicowane zbiorowiska roślinne, w tym dobrze wykształcone i zachowane różne typy łęgów. Wyróżniono tu 9 rodzajów siedlisk z załącznika I dyrektywy 92/43/EWG i odnotowano 13 gatunków z załącznika II tej dyrektywy. Szczególnie cenna i bogata jest ichtiofauna, np. minóg rzeczny, łosoś atlantycki, boleń, różanka, piskorz, koza, głowacz biało płetwy i ciosa. Flora roślin naczyniowych to liczne gatunki zagrożone i prawnie chronione.

Praktyczna ochrona obszaru Natura 2000 według prawa europejskiego nie polega na ograniczaniu możliwości gospodarowania czy pogorszenia jej ekonomicznej efektywności, tylko jest zintegrowanym zarządzaniem obszarem w sposób uwzględniający potrzeby przyrody.

- Ostoja Drużno PLH280028 to rozległe trzcinowiska i olsy zeutrofizowanego jeziora Drużno o głębokości śr. ok. 0,8m. Wiele gatunków ptaków o randze europejskiej. 7 gatunków z Czerwonej Księgi. Oprócz tego występują tu priorytetowe lasy łęgowe i nadrzeczne zarośla wierzbowe oraz bory i lasy bagienne. Jezioro te charakteryzuje się bogatą florą wodną zanurzoną i pływającą. Można tu zaobserwować wiele chronionych i rzadkich gatunków roślin m.in. grązele żółte, grzybienie białe i grzybienieczki wodne.

2. Potencjalne zmiany środowiska w przypadku braku realizacji działań PGN ze szczególnym uwzględnieniem oddziaływania potencjalnej budowy sieci gazowej

Rezygnacja realizacji działań PGN stanowiłaby zahamowanie rozwoju gospodarki niskoemisyjnej. Działania PGN w pozytywny sposób będą oddziaływały na środowisko przyrodnicze i zdrowie człowieka. Wykazano to w zapisach PGN, w szczególności nawet liczbowo w tabeli 19 na str. 56 pn. Harmonogram rzeczowo – finansowy działań PGN dla gminy Stare Pole na lata 2015-2020 z perspektywą do 2030r.

Określono, że rozbudowa sieci gazociągów średniego i niskiego ciśnienia oraz stacji redukcyjno-pomiarowych gazu na terenie gminy może przynieść efekt obniżenia zużycia energii 60MWh/każdego kolejnego roku, w wyniku tego nastąpi redukcja emisji CO₂ w ilości ok. 120 Mg/rok.

Wszystkie zaplanowane działania w PGN to planowana redukcja zużycia energii końcowej 1,142GWh/rok i zmniejszenie emisji 1150 Mg CO₂/rok. To ogromne ilości, ogromne korzyści dla środowiska.

Brak realizacji wskazanych zadań może obniżyć bezpieczeństwo energetyczne w zasilaniu mieszkańców gminy w energię i paliwa, co mogłoby być poważnym problemem społecznym i ekologicznym. Zaniechanie działań termo modernizacyjnych i instalacji OZE spowodowałoby wzrost zużycia energii, wzrost emisji, a także kosztów energii. Koncentracja szkodliwych związków w powietrzu pogarszałaby stan środowiska, również zdrowia człowieka, czego efektem była by większa zachorowalność, większe korzystanie ze zwolnień lekarskich, zasiłków zdrowotnych, wzrost bezrobocia, ubożenie społeczeństwa lokalnego i w regionie.

Reasumując, brak realizacji działań zawartych w PGN, tym samym brak efektu obniżenia zużycia energii o ok. 1,142 GWh/każdego roku i redukcji emisji CO₂ = 1150 Mg/rok oraz wzrostu świadomości mieszkańców, powodowałby koszmarną degradację środowiska każdego roku. **wydaje się, że nakłady związane z przygotowaniem wskazanych działań będą znacząco mniejsze niż koszty środowiskowe. Jednak szczegóły mogą być określone dopiero po uszczegółowieniu przedsięwzięć na etapie przygotowania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach i ewentualnym przeprowadzeniu stosownych ocen oddziaływania na środowisko.**

7. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Przewiduje się realizację działań PGN na obszarze gminy Stare Pole. Stan środowiska określono w poprzednich rozdziałach. Do określenia znaczącego oddziaływania inwestycji, np. budowy sieci gazowej w gminie potrzebne są dane projektowe takie jak np. jej długość, dokładny przebieg czy technologia budowy. Na bieżącym etapie nie określono szczegółów działań, np. którą część gminy będzie obejmowała sieć gazownicza ile budynków obejmie zaopatrzeniem w gaz, jaka będzie przyjęta perspektywa zaopatrzenia w gaz i przez którą część gminy poprowadzona będzie sieć gazowa. Te dane będą określone na etapie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Dopiero wówczas będzie wiadomo, czy inwestycje te są kwalifikowanymi przedsięwzięciami według Ustawy OŚ, czy będą zagrażały lub też potencjalnie zagrażały środowisku, czy będą znacząco oddziaływały.

Natomiast już teraz wiadomo, że rozbudowa sieci gazociągów średniego i niskiego ciśnienia oraz stacji redukcyjno-pomiarowych gazu na terenie gminy może przynieść efekt obniżenia zużycia energii 60MWh/każdego kolejnego roku, w wyniku tego nastąpi redukcja emisji CO₂ w ilości ok. 120 Mg/rok.

Wszystkie zaplanowane działania w PGN to planowana redukcja zużycia energii końcowej 1,142GWh/rok i zmniejszenie emisji 1150 Mg CO₂/rok. To ogromne ilości, ogromne korzyści dla środowiska. W PGN określono również działania nieinwestycyjne dla poprawy jakości powietrza zarówno w odniesieniu do edukacji mieszkańców jak i urzędników w zakresie zielonych zamówień.

Reasumując, na obszarze gminy Stare Pole, czyli na obszarze działań PGN na bieżącym etapie planowania nie przewiduje się obszarów o przewidywanym, znaczącym oddziaływaniu na środowisko.

8. FAKTYCZNE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY

Na terenie lub w pobliżu Gminy Stare Pole występują obszary chronione i pomniki przyrody. Ze względu na rodzaj i usytuowanie planowanych do realizacji

przedsięwzięć nie przewiduje się negatywnego ich oddziaływania na te formy ochrony przyrody.

W szczególności biorąc pod uwagę obszary Natura 2000:

- Jezioro Drużno PLB280013
- Dolina Dolnej Wisły PLB040003
- Dolna Wisła PLH220033
- Ostoja Drużno PLH280028

Praktyczna ochrona obszaru Natura 2000 według prawa europejskiego nie polega na ograniczaniu możliwości gospodarowania czy pogorszenia jej ekonomicznej efektywności, tylko jest zintegrowanym zarządzaniem obszarem w sposób uwzględniający potrzeby przyrody.

Zagrożenia antropogeniczne dla obszarów Natura 2000 to min. silne zanieczyszczenia z rolnictwa, komunalne i przemysłowe, polowania w bezpośrednim otoczeniu, wypalanie trzcin i intensywne kłusownictwo rybackie.

Ze względu na znaczną odległość – ok. 15km od obszarów Natura 2000, jak i specyfikę wskazanych zagrożeń, wydaje się, że określone w PGN działania, w tym potencjalna budowa sieci gazowej, ani też wskazane działania zakładu ENERGO nie stwarzają potencjalnego zagrożenia dla tych obszarów.

9. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

W zakresie polityki klimatyczno-energetycznej zasadnicze znaczenie ma przyjęty pakiet uregulowań prawnych ogłoszony w 2009 r. Najważniejszymi jego elementami są:

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/29/WE z dn. 23 kwietnia 2003 r. zmieniająca dyrektywę 2003/87/WE w celu usprawnienia i rozszerzenia wspólnotowego systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (tzw. dyrektywa EU ETS),
- Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/406/WE z dn. 23 kwietnia 2009 r. w sprawie wysiłków podjętych przez państwa członkowskie, zmierzających do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych w celu realizacji do roku 2020 zobowiązań Wspólnoty dotyczących redukcji emisji gazów cieplarnianych (tzw. NON ETS),

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dn. 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych.

Wyżej wymienione przepisy nakładają na Polskę następujące zobowiązania odnoszące się do 2020 r.:

- Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych z instalacji objętych unijnym systemem handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (EU ETS) – zgodnie z zasadami tego systemu,
- Ograniczenia do 14% wzrostu emisji z innych dziedzin poza instalacjami objętymi EU ETS,
- Uzyskania 15% udziału energii ze źródeł odnawialnych w bilansie energetycznym.

Jak podano w podrozdziale 9.1, w październiku 2014 r. Rada Europejska przyjęła nowe cele do osiągnięcia do roku 2030 i związane to będzie z wprowadzeniem odpowiednich instrumentów gwarantujących ich dotrzymanie, z czym związane będzie również zwiększenie zobowiązań dla państw członkowskich, w tym dla Polski.

W zakresie polityki ochrony powietrza najważniejsze uregulowania zawarte są w:

- Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dn. 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy (tzw. dyrektywa CAFE),
- Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady Dyrektywa 2001/81/WE z dn. 23 października 2001 r. w sprawie krajowych poziomów emisji dla niektórych rodzajów zanieczyszczenia powietrza (tzw. dyrektywa pułapowa - NEC)
- Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dn. 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych (zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola) (tzw. dyrektywa IED).

Wobec utrzymywania się negatywnych oddziaływań zanieczyszczenia na powietrze, w wyniku przeglądu dyrektywy CAFE, w 2013 r. Komisja Europejska zaproponowała tzw. Pakiet Czyste Powietrze (Komunikat Komisji COM(2013)918) obejmujący propozycje i rozszerzenie norm dotyczących ochrony powietrza, aby uzyskać poprawę w tym zakresie. Propozycje Komisji są w dalszym ciągu negocjowane.

W zakresie prawa polskiego wyżej wymienione akty prawne UE oraz inne związane z tematem są transponowane do następujących, najważniejszych ustaw:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 1232, z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 28 kwietnia 2011 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (Dz. u. Nr 122, poz. 695, z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r. poz. 1059, z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii,
- Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o efektywności energetycznej (Dz. U Nr 94, poz. 551, z późn. zm.).

Należy podkreślić, że w Umowie Partnerstwa (Programowanie perspektywy finansowej 2014 -2020) przyjętej przez UE i Polskę, która określa kierunki interwencji (wsparcia) UE w latach 2014-2020 ustalono, że 20% środków wsparcia powinno być przeznaczone na cele związane z klimatem.

Międzynarodowe dokumenty strategiczne

Celem analizy jest przedstawienie podstawowych dokumentów strategicznych globalnych, regionalnych oraz Unii Europejskiej związanych z zakresem PGN. Punktem wyjścia do analizy dokumentów strategicznych są przyjęte ustalenia na poziomie globalnym, które w odniesieniu do poszczególnych dokumentów przedstawione są niżej.

W 2012 r. Konferencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zrównoważonego rozwoju Rio+20 przyjęła **dokument końcowy pn. Przyszłość jaką chcemy mieć**. Dokument ten zawiera deklaracje krajów uczestniczących w Konferencji do:

- kontynuowania procesu realizacji celów zrównoważonego rozwoju, zapoczątkowanych na poprzednich konferencjach, wykorzystania koncepcji zielonej gospodarki jako narzędzia do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju, uwzględniając ważność przeciwdziałania zmianom klimatu i adaptacji do tych zmian,
 - opracowania strategii finansowania zrównoważonego rozwoju,
 - ustanowienia struktur służących sprostaniu wyzwaniom zrównoważonej konsumpcji i produkcji, stosowania zasady równości płci, zaakcentowania potrzeby zaangażowania się społeczeństwa obywatelskiego, włączenia nauki w politykę oraz uwzględniania wagi dobrowolnych zobowiązań w obszarze zrównoważonego rozwoju.
- **Ramowa konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu**

W ramach Konwencji, wszystkie jej strony, m.in. Polska i Wspólnota Europejska (obecnie Unia Europejska), zobowiązują się, biorąc pod uwagę swe wspólne, lecz zróżnicowane zasady odpowiedzialności oraz swe specyficzne priorytety rozwoju narodowego i regionalnego, cele i okoliczności, do realizacji głównego celu konwencji, którym jest doprowadzenie, zgodnie z postanowieniami konwencji, do ustabilizowania koncentracji gazów cieplarnianych w atmosferze na poziomie, który zapobiegłby niebezpiecznej, antropogenicznej ingerencji w system klimatyczny. Dla uniknięcia zagrożenia produkcji żywności i dla umożliwienia zrównoważonego rozwoju ekonomicznego poziom taki powinien być osiągnięty w okresie wystarczającym do naturalnej adaptacji ekosystemów do zmian klimatu.

Do Konwencji przyjęty został tzw. **Protokół z Kioto**, w którym strony Protokołu zobowiązały się do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych do 2012 r. o wynegocjowane wielkości, nie mniej niż 5% w stosunku do roku bazowego 1990 (UE o 8%, Polska o 6% w stosunku do 1989 r.). Aktualnie rozważana jest ratyfikacja przedłużenia czasu obowiązywania Protokołu i trwają negocjacje nowego porozumienia nt dalszej redukcji emisji gazów cieplarnianych.

- **Konwencja w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości (LRTAP)**

Strony Konwencji postanawiają chronić człowieka i jego środowisko przed zanieczyszczeniem powietrza oraz dążyć do ograniczenia i tak dalece, jak to jest możliwe, do stopniowego zmniejszania i zapobiegania zanieczyszczeniu powietrza, włączając w to transgraniczne zanieczyszczenie powietrza na dalekie odległości. Służyć temu mają ustalone zasady wymiany informacji, konsultacji, prowadzenia badań i monitoringu. Ponadto zobowiązują się rozwijać politykę i strategię, które będą służyć jako środki do zwalczania emisji zanieczyszczeń powietrza, biorąc pod uwagę podjęte już wysiłki w skali krajowej i międzynarodowej. Priorytetami konwencji do 2020 r. są: ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza z punktu widzenia wpływu na zdrowie (szczególnie w zakres pyłów $PM_{2,5}$), zwiększenie znaczenia monitoringu przy ocenie wywiązywania się państw z przyjętych zobowiązań w zakresie redukcji emisji zanieczyszczeń i poprawy jakości powietrza oraz zwiększenie znaczenia ocen zintegrowanych z punktu widzenia wpływu na ekosystemy. Do konwencji podpisano szereg protokołów:

- Protokół w sprawie długofalowego finansowania wspólnego programu monitoringu i oceny przenoszenia zanieczyszczeń powietrza na dalekie odległości w Europie,
- Protokół dotyczący ograniczenia emisji siarki lub jej przepływów transgranicznych,
- Protokół dotyczący kontroli emisji tlenków azotu lub ich transgranicznego przemieszczania,
- Protokół w sprawie dalszego ograniczania emisji siarki,
- Protokół dotyczący metali ciężkich,
- Protokół w sprawie przeciwdziałania zakwaszaniu, eutrofizacji i ozonowi przyziemnemu (tzw. Protokół z Göteborga).

Podstawowe dokumenty strategiczne Unii Europejskiej

Analizę podstawowych dokumentów UE odnoszących się do zagadnień objętych PGN przeprowadzono głównie z punktu widzenia potrzeb Prognozy oddziaływania na środowisko.

Wybrane, z punktu widzenia Planu, dokumenty strategiczne UE przedstawione zostały niżej.

- **Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu (KOM(2010)2020 wersja ostateczna)**

Strategia obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

- rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji,
- rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej,
- rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Wśród celów nadrzędnych Strategii jest osiągnięcie celów „20/20/20” (ograniczenie emisji gazów cieplarnianych o 20%, a jeżeli warunki na to pozwolą o 30%, uzyskanie 20% udziału odnawialnych źródeł energii, uzyskanie 20% oszczędności energii do 2020 r. w stosunku do 1990 r.).

Jednym z siedmiu najważniejszych projektów wiodących jest **Projekt przewodni: Europa efektywnie korzystająca z zasobów**. Celem projektu jest wsparcie zmian w kierunku niskoemisyjnej i efektywniej korzystającej z zasobów gospodarki, uniezależnienie wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów i energii, ograniczenie emisji CO₂, zwiększenie konkurencyjności, zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego.

Państwa członkowskie mają w zakresie tego projektu:

- stopniowo wycofywać dotacje szkodliwe dla środowiska, stosując wyjątki jedynie w przypadku osób w trudnej sytuacji społecznej,
- stosować instrumenty rynkowe, takie jak zachęty fiskalne i zamówienia publiczne w celu zmiany metod produkcji i konsumpcji,
- stworzyć inteligentne, zmodernizowane i w pełni wzajemnie połączone infrastruktury transportowe i energetyczne oraz korzystać w pełni z potencjału technologii ICT,
- zapewnić skoordynowaną realizację projektów infrastrukturalnych w ramach sieci bazowej UE, które będą miały ogromne znaczenie dla efektywności całego systemu transportowego UE,
- skierować uwagę na transport w miastach, które są źródłem dużego zagęszczenia ruchu i emisji zanieczyszczeń,
- wykorzystywać przepisy, normy w zakresie efektywności energetycznej budynków i instrumenty rynkowe, takie jak podatki, dotacje i zamówienia publiczne w celu ograniczenia zużycia energii i zasobów, a także stosować fundusze strukturalne na potrzeby inwestycji w efektywność energetyczną w budynkach użyteczności publicznej i bardziej skuteczny recykling,
- propagować instrumenty służące oszczędzaniu energii, które mogłyby podnieść efektywność sektorów energochłonnych.

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 24 maja 2012 r. w sprawie Europy efektywnie korzystającej z zasobów (2011/2068(INI)) wzywa do realizacji działań w zakresie efektywności zasobowej Europy, zgodnie z ustaleniami Strategii Europa 2020 oraz jej projektu wiodącego (przedstawionego wyżej), jak również opracowanego na tej podstawie **Planu działań na rzecz zasobooszczędnej Europy zawartego** w komunikacie Komisji" (COM(2011)0571).

Wyzwania przyszłości wskazane w wyżej wymienionych dokumentach, a szczególnie w zakresie wyczerpywania zasobów (również surowców), prowadzą do konieczności transformacji w kierunku zielonej i cyrkulacyjnej gospodarki. Działania w tym kierunku są sprecyzowane w Komunikacie Komisji Europejskiej (COM(2014)398) **Ku gospodarce o obiegu zamkniętym: program „zero odpadów” dla Europy**. Niewątpliwie działania określone w PGN powinny realizować te kierunki.

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 15 marca 2012 r. w sprawie planu działania prowadzącego do przejścia na konkurencyjną gospodarkę niskoemisyjną do 2050 r. ([2011/2095\(INI\)](#)) wzywa do realizacji działań na rzecz ograniczenia emisji gazów cieplarnianych określonych w Strategii Europa 2020, jak również w Mapie drogowej do niskoemisyjnej gospodarki do 2050 r. przedstawionej w Komunikacie Komisji Europejskiej ([COM\(2011\)0112](#)), zgodnie z przyjętymi przez

Radę Europejską celami redukcji emisji gazów cieplarnianych o 80 do 95% do 2050 r. w stosunku do 1990 r. Przewidywane redukcje emisji gazów cieplarnianych w poszczególnych sektorach przedstawione są na niżej zamieszczonym wykresie.

Rysunek 1. Mapa drogowa do niskoemisyjnej gospodarki. Redukcje emisji gazów cieplarnianych w poszczególnych sektorach [źródło: KOM (2011) 112]

Istotne znaczenie dla realizacji polityki energetyczno- klimatycznej UE mają Konkluzje Rady Europejskiej z 23/24 października 2014 r. ustalające następujące cele tej polityki do 2030r.:

- Redukcja emisji gazów cieplarnianych o 40%,
- Poprawa efektywności energetycznej o 27%,
- Uzyskanie 27% udziału energii odnawialnej,

w stosunku do 1990 r.

Strategia UE adaptacji do zmiany klimatu (COM(2013)216 wersja ostateczna). Strategia określa działania w celu poprawy odporności Europy na zmiany klimatu. Zwiększenie gotowości i zdolności do reagowania na skutki zmian klimatu na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i unijnym, opracowanie spójnego podejścia i poprawa koordynacji działań.

VII Ogólny unijny program działań w zakresie środowiska do 2020 r. Dobra jakość życia z uwzględnieniem ograniczeń naszej planety (7 EAP). Celami priorytetowymi Programu są:

- ochrona, zachowanie i poprawa kapitału naturalnego Unii,
- przekształcenie Unii w zasobooszczędną, zieloną i konkurencyjną gospodarkę niskoemisyjną,
- ochrona obywateli Unii przed związanymi ze środowiskiem presjami i zagrożeniami dla zdrowia i dobrostanu,
- maksymalizacja korzyści płynących z prawodawstwa Unii w zakresie środowiska poprzez lepsze wdrażanie tego prawodawstwa,
- doskonalenie bazy wiedzy i bazy dowodowej unijnej polityki w zakresie środowiska,
- zabezpieczenie inwestycji na rzecz polityki w zakresie środowiska i klimatu oraz podjęcie kwestii ekologicznych efektów zewnętrznych,
- lepsze uwzględnianie problematyki środowiska i większa spójność polityk,
- wspieranie zrównoważonego charakteru miast Unii,
- zwiększenie efektywności Unii w podejmowaniu międzynarodowych wyzwań związanych ze środowiskiem i klimatem.

Zrównoważona Europa dla lepszego świata: Strategia zrównoważonego rozwoju UE (KOM(2001)264 wersja ostateczna). Strategia ta przyjęta została w 2005 r. i aktualizowana była w 2005 r. Wiele dokumentów strategicznych UE aktualizowało i uściślało jej kierunki działań od czasu jej opracowania, jednak warto przytoczyć jej cele długoterminowe:

- działania przekrojowe obejmujące wiele polityk,
- ograniczenie zmian klimatycznych oraz wzrostu zużycia czystej energii,
- uwzględnianie zagrożeń dla zdrowia publicznego,
- bardziej odpowiedzialne zarządzanie zasobami przyrodniczymi,
- usprawnienie systemu transportowego i zagospodarowania przestrzennego.

Horyzont 2020 – program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji (KOM(2011)808 wersja ostateczna). Nadrzędnym celem programu jest zrównoważony wzrost. Program skupia się na następujących wyzwaniach:

- zdrowie, zmiany demograficzne i dobrostan,
- bezpieczeństwo żywnościowe, zrównoważone rolnictwo, badania morskie i gospodarka ekologiczna,
- bezpieczna, ekologiczna i efektywna energia,
- inteligentny, ekologiczny i zintegrowany transport,
- działania w dziedzinie klimatu, efektywna gospodarka zasobami i surowcami,
- integracyjne, innowacyjne i bezpieczne społeczeństwa.

Podsumowanie

Z analizy podstawowych dokumentów UE związanych z PGN można wyprowadzić następujące wnioski:

- stwierdza się, że PGN generalnie wspiera realizację celów analizowanych dokumentów zarówno w zakresie ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, jak też w zakresie celów dodatkowych, np. w zakresie ograniczenia innych zanieczyszczeń powietrza i poprawy jego jakości,
- nie zidentyfikowano sprzeczności celów PGN z celami dokumentów międzynarodowych oraz UE,
- niektóre cele wyżej wymienionych dokumentów nie są w pełni uwzględnione w PGN. Wynika to z ograniczonego zakresu PGN (również finansowego) oraz tego, że jest on komplementarny do innych programów,
- z przedstawionych wyżej dokumentów warto zwrócić uwagę na „Mapę drogową do niskoemisyjnej gospodarki do 2050 r.”, która przedstawia scenariusz dojścia do celów emisyjnych przyjętych przez Radę Europejską do 2050 r., przewidujący ograniczenie emisji gazów cieplarnianych w 2050 r. o 80% w stosunku do roku 1990. Założone redukcje emisji przy realizacji polityki UE, wywrą niewątpliwie ogromny wpływ na rozwój kraju, także na poziomie lokalnym. W planowaniu długoterminowym realizacja tego scenariusza powinna być uwzględniana.

Trzeba też zwrócić uwagę w dokumentach strategicznych UE na, nabierające znaczenia, działania w kierunku transformacji ku gospodarce cyrkulacyjnej (zero-odpadowej). Wobec wyczerpywania zasobów, w tym energetycznych, będzie to niewątpliwie jeden z głównych kierunków rozwojowych. W tym aspekcie wszystkie działania PGN na rzecz ograniczenia zużycia energii, podniesienia efektywności energetycznej, wykorzystania odnawialnych źródeł energii wpisują się w cele dokumentów strategicznych UE w zakresie gospodarki cyrkulacyjnej.

Krajowe dokumenty strategiczne

Celem analizy jest określenie zgodności Planu Gospodarki Niskoemisyjnej z podstawowymi dokumentami strategicznymi Państwa.

Na niżej przedstawionym schemacie przedstawiono powiązanie tych dokumentów z ze strategicznymi dokumentami UE.

Rysunek 2. Powiązanie dokumentów strategicznych Polski i UE [źródło: Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020 – Umowa Partnerstwa, MIR 21.05.2014 r.]

Przeanalizowane, podstawowe dokumenty strategiczne Polski wraz z ich najważniejszymi celami i kierunkami, związanymi z PGN, przedstawiono niżej:

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju, Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności (MAiC styczeń 2013 r.). Wśród celów Strategia wymienia m.in.: wspieranie prorozwojowej alokacji zasobów w gospodarce, poprawę dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki, wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki, zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochronę i poprawę stanu środowiska, wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych, zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego i wzrost społecznego kapitału rozwoju. Wśród wskaźników Strategia wymienia m.in.: energochłonność gospodarki, – udział energii ze źródeł odnawialnych w finalnym zużyciu energii, emisję CO₂, wskaźnik czystości wód, wskaźnik odpadów nierecyklingowanych, indeks liczebności pospolitych ptaków krajobrazu rolniczego (FBI).

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK). Koncepcja przewiduje efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym. Wybrane mierniki osiągnięcia celów KPZK 2030 odnoszą się m.in. do jakości środowiska, w tym wód i powietrza oraz odpadów.

Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju (ŚSRK) – Strategia Rozwoju Kraju 2020. Cele rozwojowe obejmują m.in.: przejście od administracji do zarządzania rozwojem, wzmocnienie stabilności makroekonomicznej, wzrost wydajności gospodarki, zwiększenie innowacyjności gospodarki, bezpieczeństwo energetyczne i środowisko, racjonalne gospodarowanie zasobami, poprawę efektywności energetycznej, zwiększenie dywersyfikacji dostaw paliw i energii, poprawę stanu środowiska, adaptację do zmian klimatu, zwiększenie efektywności transportu, wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integrację przestrzenną dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych. Wybrane wskaźniki szczegółowe odnoszące się do poszczególnych celów, a w tym do: efektywności energetycznej, udziału energii ze źródeł odnawialnych, emisji gazów cieplarnianych, ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, wskaźnika czystości wód (%).

Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020 – Umowa Partnerstwa (MIR 21.05.2014 r.). Umowa Partnerstwa (UP) jest dokumentem określającym strategię interwencji funduszy europejskich w ramach trzech polityk unijnych (spójności, wspólnej polityki rolnej i wspólnej polityki rybołówstwa). Instrumentem jej realizacji są krajowe i regionalne programy operacyjne. Wśród ustalonych celów tematycznych do wsparcia znajdują się m.in. następujące cele tematyczne: (CT4) Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach, (CT5) Promowanie dostosowania do zmian klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, (CT6) Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie

efektywnego gospodarowania zasobami, (CT7) Promowanie zrównoważonego transportu. Warto zwrócić uwagę na zalecenia dotyczące zrównoważonego rozwoju w zakresie zasad realizacji zadań horyzontalnych obejmujących: zwiększenie efektywności wykorzystania zasobów, postrzeganie odpadów jako źródła zasobów, maksymalizację oszczędności zużycia zasobów (w tym wody i energii), ograniczenie zanieczyszczeń (w tym do powietrza), zwiększenie efektywności energetycznej (w tym budownictwa), zastosowanie niskoemisyjnego transportu. Instrumentem realizacyjnym Umowy Partnerstwa są programy operacyjne.

Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko, perspektywa do 2020 r. (BEiŚ), Warszawa 2014 r. Jak przedstawiono na wykresie, BEiŚ stanowi jedną z dziewięciu podstawowych strategii zintegrowanych łącząc zagadnienia rozwoju energetyki i środowiska. Celem głównym Strategii jest zapewnienie wysokiej jakości życia obecnych i przyszłych pokoleń z uwzględnieniem ochrony środowiska oraz stworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju nowoczesnego sektora energetycznego, zdolnego zapewnić Polsce bezpieczeństwo energetyczne oraz konkurencyjną i efektywną energetycznie gospodarkę. Cele szczegółowe zawierają: zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska, zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię, poprawę stanu środowiska. Strategia określa kierunki działań obejmujące poprawę m.in. następujących wskaźników: zużycia wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności, efektywności energetycznej, udziału energii ze źródeł odnawialnych, poprawy jakości wód, odsetka ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków, poziomu recyklingu i ponownego użycia niektórych odpadów, stopnia redukcji odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska, technologii środowiskowych.

Polityka Energetyczna Polski do 2030 r. Ministerstwo Gospodarki, listopad 2009 r. Ponieważ od przyjęcia Polityki w 2009 r. zaszły poważne zmiany w polityce UE oraz w międzyczasie przyjęta została Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko oraz podjęto pracę nad przygotowaniem nowej polityki energetycznej, dokumentu tego nie analizowano.

Założenia Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej, Ministerstwo Gospodarki, Ministerstwo Środowiska, Warszawa sierpień 2011 r. (NPRGN). Celem głównym jest: rozwój gospodarki niskoemisyjnej przy zapewnieniu zrównoważonego rozwoju kraju. Cele szczegółowe dotyczą: rozwoju niskoemisyjnych źródeł energii, poprawy efektywności energetycznej, poprawy efektywności gospodarowania surowcami i materiałami, rozwoju i wykorzystania technologii niskoemisyjnych, zapobiegania powstawaniu oraz poprawy efektywności gospodarowania odpadami, promocji nowych wzorców konsumpcji. Narodowy Program będzie elementem dostosowania gospodarki do wyzwań globalnych i w ramach UE odnośnie przeciwdziałania zmianom klimatu, wykorzystując szanse rozwojowe.

Krajowy Plan działań w zakresie energii ze źródeł odnawialnych. Określa ogólny cel krajowy w zakresie udziału energii z OZE w ostatecznym zużyciu energii brutto w 2020 r. na 15%. Przewidywana wielkość produkcji energii z OZE odpowiadająca celowi na 2020 r. – 10 380,5 ktoe.

Drugi Krajowy Plan Działań Dotyczący Efektywności Energetycznej. Określa krajowy cel w zakresie oszczędności gospodarowania energią: uzyskanie do 2016 roku oszczędności energii finalnej w ilości nie mniejszej niż 9% średniego krajowego zużycia tej energii w ciągu roku – 53 452 GWh.

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA 2020). Celem głównym dokumentu jest: zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. Cele szczegółowe to: zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska, skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich, rozwój transportu w warunkach zmian klimatu, zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu, stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu, kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu.

Krajowy plan gospodarki odpadami 2014 (załącznik do uchwały nr 217 RM z dnia 24.12.2010 r.). Celem dalekosiężnym jest dojście do systemu gospodarki odpadami zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju, w którym w pełni realizowane są zasady gospodarki odpadami, a w szczególności zasada postępowania z odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, czyli po pierwsze zapobieganie powstawaniu odpadów, a następnie przygotowanie do ponownego użycia, recykling, inne metody odzysku (czyli wykorzystanie odpadów), unieszkodliwienie, przy czym najmniej pożądanym sposobem ich zagospodarowania jest składowanie. Cele główne to: utrzymanie tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego, zwiększenie udziału odzysku, zmniejszenie ilości odpadów kierowanych na składowiska odpadów, wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów, utworzenie i uruchomienie Bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami (BDO). Plan przewiduje również energetyczne wykorzystanie odpadów.

IV Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych – AKPOŚK 2013, (projekt roboczy) Ministerstwo Środowiska, KZGW, 2013. Cel główny to realizacja systemów kanalizacji zbiorczej i oczyszczalni ścieków na terenach o skoncentrowanej zabudowie.

W Traktacie Akcesyjnym przewidziano niepełne stosowanie przepisów prawnych UE (dyrektywa Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych) w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych do 31.12.2015 r. zgodnie z celami pośrednimi:

- do 31.12.2005 r. zgodność z dyrektywą powinna być osiągnięta dla 674 aglomeracji, co stanowi 69% całkowitego ładunku ścieków ulegających biodegradacji,
- do 31.12.2010 r. zgodność z dyrektywą powinna być osiągnięta dla 1069 aglomeracji, co stanowi 86% całkowitego ładunku ścieków ulegających biodegradacji,

- do 31.12.2013 r. zgodność z dyrektywą powinna być osiągnięta w 1165 aglomeracjach, co stanowi 91% całkowitego ładunku zanieczyszczeń ulegających biodegradacji.

Strategia Rozwoju Transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 r.). Cele strategiczne: stworzenie zintegrowanego systemu transportowego i warunków dla sprawnego funkcjonowania rynków transportowych i rozwoju efektywnych systemów przewozowych.

Cele szczegółowe: stworzenie nowoczesnej, spójnej infrastruktury transportowej, poprawa sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym, bezpieczeństwo i niezawodność, ograniczenie negatywnego wpływu transportu na środowisko, zbudowanie racjonalnego modelu finansowania inwestycji infrastrukturalnych.

Podsumowanie

Z analizy strategicznych dokumentów krajowych objętych Programem można wyciągnąć następujące wnioski:

- stwierdza się, że PGN wspiera realizację celów analizowanych dokumentów na poziomie krajowym,
- z uwagi na swój charakter, PGN nie odnosi się do wszystkich szczegółowych zagadnień przedstawianych w krajowych dokumentach strategicznych. Program wspiera realizację wybranych, kluczowych zadań, istotnych dla ograniczenia emisji gazów cieplarnianych oraz jednocześnie ochrony środowiska,
- nie zidentyfikowano obszarów sprzecznych z celami analizowanych dokumentów strategicznych.

Dokumenty strategiczne na poziomie gminy – analiza i ocena zgodności celów

W „Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gdańskiego Obszaru Metropolitalnego”, w rozdziale 5 przeanalizowano związane z Planem dokumenty strategiczne na poziomie międzynarodowym, Unii Europejskiej, Polski, Województwa i GOM. Przedstawiono tam główne cele wyszczególnione w tych dokumentach i przyjęte kierunki działań oraz wynikające z nich obowiązki. Na podstawie analiz stwierdzono zgodność celów PGN opracowanego dla GOM z celami tych dokumentów oraz spójność z kierunkami działań adekwatnymi do działań w planie, a w szczególności w zakresie: transformacji w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, podniesienia efektywności energetycznej, wykorzystania odnawialnych źródeł energii i ochrony środowiska, w tym w zakresie poprawy jakości powietrza.

W ramach prac nad PGN dla gminy przeprowadzono także analizy dokumentów strategicznych gminy, na podstawie których można stwierdzić również zgodność celów PGN z celami przedmiotowych dokumentów i przyjętymi w nich kierunkami działań. Niemniej jednak należy zwrócić uwagę, że nie wszystkie cele dokumentów strategicznych na poziomie ponad-gminnym znajdują swoje odzwierciedlenie w celach dokumentów gminy, gdyż mają one charakter dużo szerszy niż zagadnienia związane z PGN i dotyczą znacznie większego obszaru aniżeli poszczególne gminy.

W ramach prac nad PGN przeanalizowano i poddano ocenie niżej wymienione dokumenty na poziomie gminy. W dalszej części przedstawiono wyszczególnione w nich kierunki działań wynikające z przyjętych celów, spójnych z PGN, które

uwzględniono przy formułowaniu celów, będących podstawą sprecyzowania działań proponowanych w ramach PGN. Na tej podstawie można stwierdzić zgodność proponowanych w PGN działań z celami dokumentów strategicznych gminy.

Najważniejsze dokumenty dotyczące rozwoju gminy:

- Strategia Rozwoju Gminy Stare Pole na lata 2008-2020 (Stare Pole, wrzesień 2008),
- Program Ochrony Środowiska Gminy Stare Pole do roku 2011 z perspektywą na lata 2012 - 2015 (Uchwała nr III/15/2010 Rady Gminy Stare Pole z dn. 28.12.2010 r.,
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy (Załącznik nr 2 do Uchwały nr XXXVI/254/2010 Rady Gminy Stare Pole z dnia 17 sierpnia 2010 r.),
- Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło energię elektryczną i paliwa gazowe Gmina Stare Pole (Gdańsk, sierpień 2010).

Główne kierunki rozwoju wynikające z analizowanych dokumentów:

- energetyka
 - zmniejszenie zużycia energii w gminie średnio co najmniej o 17% oraz zmniejszenie kosztów jej uzyskania przez odbiorców końcowych,
 - podniesienie poziomu lokalnego bezpieczeństwa energetycznego poprzez rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
 - zmniejszenie oddziaływania energetyki na środowisko poprzez m.in. zmniejszenie udziału węgla,
 - gazyfikacja wszystkich jednostek osadniczych Gminy poprzez budowę sieci gazociągów średniego i niskiego ciśnienia oraz stacji redukcyjno-pomiarowych gazu na obszarach, gdzie przedsięwzięcie będzie opłacalne,
 - wprowadzanie nowych technologii w zakresie źródeł energii,
 - rozwój energetyki ze źródeł odnawialnych,
 - budowa linii elektroenergetycznych 110 kV napowietrznych i/lub kablowych od projektowanych elektrowni wiatrowych oraz biogazowych i na biomasę,
 - realizacja urządzeń energetycznych związanych z produkcją i przesyłem energii,
 - remontowanie i modernizowanie sieci napowietrznych i wprowadzenie linii napowietrznych izolowanych lub podziemnych linii kablowych (te ostatnie obligatoryjnie na terenach zwartej zabudowy, szczególnie we wsiach Stare Pole, Krzyżanowo i Krasnołęka),
 - edukacja, propagowanie i wspieranie różnych form wykorzystywania energii odnawialnej przez jej indywidualnych odbiorców,
- budownictwo
 - rozwój budownictwa mieszkaniowego,
 - poprawa estetyki obiektów,
- transport
 - budowa połączeń/tras dojazdowych do drogi krajowej 22,
 - modernizacja dróg przebiegających przez Gminę (powiatowe, gminne),
 - rozbudowa połączeń drogowych,

- rozwój układu ścieżek rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą,
- rolnictwo i rybactwo
 - wspieranie przekształceń gospodarstw rolnych na gospodarstwa o charakterze agroturystycznych,
 - wspieranie inwestycji w zakresie przetwórstwa rolno-spożywczego,
 - wspieranie w dostosowaniu gospodarstw rolnych do wymogów Unii Europejskiej,
- handel i usługi
 - rozwój bazy sportowej i rekreacyjno-wypoczynkowej, w tym rozwój agroturystyki,
 - rozwój infrastruktury turystycznej,
 - rozwój usług gastronomicznych,
 - rozbudowa zaplecza turystycznego, m.in. wyznaczanie nowych szlaków turystycznych i budowa ścieżek dla rowerzystów i pieszych (turystyka wodna, atrakcje kulturalne, budowa Miasteczka Ruchu Drogowego),
 - rozbudowa oferty kulturalnej,
 - rozwój infrastruktury informatycznej,
- odpady
 - pełna obsługa wszystkich wsi w systemy unieszkodliwiania ścieków,
 - doskonalenie systemu gospodarowania odpadami stałymi,
 - wprowadzenie zasad gromadzenia (np. segregacja, recykling) i utylizacji odpadów komunalnych,
 - wywożenie odpadów komunalnych do regionalnych instalacji zagospodarowania odpadów komunalnych,
- edukacja/dialog społeczny
 - wspieranie aktywności społecznej mieszkańców Gminy,
 - kształtowanie postaw konsumentów,
 - stałe doskonalenie i rozwijanie systemu udostępniania informacji o środowisku,
 - opracowanie i wdrożenie interaktywnych baz danych o środowisku powiatu w postaci elektronicznej, dostępnej za pośrednictwem Internetu,
 - wspieranie wybranych projektów organizacji pozarządowych,
 - realizacja przewidzianych prawem obowiązków w zakresie zapewniania społecznego udziału w procedurach oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć, planów i programów,
 - realizacja prezentacji o treściach ekologicznych w ramach oferty programowej środków przekazu oraz instytucji kultury i wypoczynku,
 - opracowanie programu edukacji ekologicznej i zagadnień z zakresu ochrony środowiska,
- administracja publiczna
 - współpraca z organizacjami pozarządowymi,
 - rozwój kontaktów międzynarodowych instytucji gminnych,
 - preferowanie przez administrację samorządową produktów mających charakter proekologiczny,
- zrównoważony rozwój, ochrona dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego

- inwestowanie w infrastrukturę z zachowaniem zasad zrównoważonego i ekologicznego rozwoju Gminy, promocja turystyczna Gminy (informacje w Internecie),
- upowszechnianie w formie wydawnictwa i/lub poprzez Internet „Wytycznych dotyczących zasad i zakresu uwzględniania zagadnień ochrony środowiska w programach sektorowych” sporządzonych przez Ministerstwo Środowiska,
- uwzględnianie w strategiach, politykach sektorowych i innych opracowaniach rozdziału poświęconego ochronie środowiska,
- popieranie rozwoju produkcji towarów i usług mniej obciążających środowisko i bardziej zrównoważonej konsumpcji,
- wspieranie powstawania i zachowania tzw. „zielonych” miejsc pracy,
- wdrażanie zasady „zanieczyszczający płaci” wraz z uwzględnieniem kosztów zewnętrznych,
- uwzględnianie różnych zagadnień i problemów związanych z ochroną środowiska w dokumentach planistycznych Gminy.

10. ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANEGO ZNACZĄCEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO ORAZ CELE, PRZEDMIOT OCHRONY I INTEGRALNOŚĆ OBSZARU NATURA 2000

Analiza oddziaływania realizacji planowanych zadań wynikających z realizacji celów strategicznych PGN:

1. Redukcja zużycia energii finalnej poprzez podniesienie efektywności energetycznej
 - a. Skutki korzystne – wystąpią na skutek oddziaływań wtórnych, skumulowanych i długotrwałych o charakterze trwałym
 - b. Skutki niekorzystne – wystąpią jako oddziaływania bezpośrednie, chwilowe.
2. Redukcja emisji gazów cieplarnianych
 - a. Skutki korzystne – wystąpią na skutek oddziaływań wtórnych, skumulowanych i długotrwałych o charakterze stałym
 - b. Skutki niekorzystne – wystąpią jako oddziaływania bezpośrednie, chwilowe.
3. Zwiększenie udziału energii odnawialnej w bilansie energetycznym
 - a. Skutki korzystne – wystąpią na skutek oddziaływań wtórnych, skumulowanych, długoterminowych i stałych
 - b. Skutki niekorzystne – wystąpią jako oddziaływania bezpośrednie, chwilowe.
4. Poprawa jakości powietrza
 - a. Skutki korzystne – wystąpią na skutek oddziaływań wtórnych, skumulowanych i długotrwałych o charakterze trwałym
 - b. Skutki niekorzystne – wystąpią jako oddziaływania bezpośrednie, chwilowe.

Na bieżącym etapie przygotowania działań PGN w gminie Stare Pole nie przewiduje znaczącego oddziaływania na środowisko, ani na cele, przedmiot ochrony, jak też na integralność obszaru Natura 2000.

- Jezioro Drużno PLB280013
- Dolina Dolnej Wisły PLB040003
- Dolna Wisła PLH220033
- Ostoja Drużno PLH280028

Praktyczna ochrona obszaru Natura 2000 według prawa europejskiego nie polega na ograniczaniu możliwości gospodarowania czy pogorszenia jej ekonomicznej efektywności, tylko jest zintegrowanym zarządzaniem obszarem w sposób uwzględniający potrzeby przyrody.

Zagrożenia antropogeniczne dla obszarów Natura 2000 to min. silne zanieczyszczenia z rolnictwa, komunalne i przemysłowe, polowania w bezpośrednim otoczeniu, wypalanie trzcin i intensywne kłusownictwo rybackie.

Reasumując, ze względu na znaczną odległość – ok. 15km od obszarów Natura 2000, jak i specyfikę wskazanych zagrożeń, również brak informacji i danych inwestycji budowy sieci gazowej (długość, przebieg, technologia wykonania materiałów) określone w PGN działania, w tym potencjalna budowa sieci gazowej, ani też dodatkowo wskazane przez RDOŚ działania zakładu ENERGO nie stwarzają potencjalnego zagrożenia dla środowiska, w tym dla obszarów chronionych, włącznie z obszarami Natura 2000, ani na ich cele, przedmiot ochrony, jak też na integralność obszaru Natura 2000.

11. PRZEWIDYWANE ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE I OGRANICZENIE NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Działania określone w PGN są przedstawione ogólnie, prognostycznie, bez szczegółów np. dotyczących długości sieci gazowej, jej przebiegu, materiałów wykonanych, czy też sposobu, czasu wykonania. Studium wykonalności, lub wstępne studium wykonalności pokaże możliwości, lub brak możliwości wykonania inwestycji, w tym sieci gazowej.

Na bieżącym etapie przygotowania, zgodnie z zasadą przezorności przewiduje się pewne krótkotrwałe konflikty środowiskowe w czasie realizacji zadań. Dlatego też określono pewne środki zapobiegawcze i ograniczające negatywne oddziaływania na środowisko, min.:

- Rzetelne podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców gminy, urzędników i przedsiębiorców
- Przyjazne dla środowiska: koordynacja, kierowanie, nadzór, monitoring i ewaluacja wykonywanych prac
- Minimalizacja ewentualnych niekorzystnych oddziaływań na środowisko i konfliktów środowiskowych

- Konieczność rzetelnego przestrzegania przepisów prawnych
- Rzetelne przeprowadzenie procedury uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięć na wysokim poziomie szczegółowości
- Bardzo istotne, aby prowadzono inwestycje, w tym budowę sieci gazowej w gminie Stare Pole z uwzględnieniem zapobiegania przecinaniu i defragmentacji siedlisk i obszarów Natura 2000 tam gdzie to możliwe

12. ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANEGO ZNACZĄCEGO ODDZIAŁYWANIA FIRMY ENERGO NA ŚRODOWISKO ORAZ CELE, PRZEDMIOT OCHRONY I INTEGRALNOŚĆ OBSZARÓW NATURA 2000

Jako odniesienie do uzgodnienia RDOŚ w sprawie firmy ENERGO przeprowadzono analizę problemu i ujęto ją w niniejszym rozdziale.

RDOŚ w uzgodnieniach nr RDOŚ-Gd-WOO.410.49.2015.MCZ.1.1 z 6 sierpnia 2015r. oraz nr RDOŚ-GD-WOO.410.167.2015.MCZ.1. z 21 grudnia 2015r. nie zgodził się na odstąpienie od przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko PGN: ze względu na fakt, iż PGN cyt.: „zawiera szereg działań, w tym także przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko³” min. działanie pn. budowa sieci gazociągów średniego i niskiego ciśnienia oraz stacji redukcyjno-pomiarowych gazu na terenie gminy (pismo d 6 sierpnia 2015r.) **oraz z uwzględnieniem oddziaływania na środowisko istniejącego zakładu firmy ENERGO Sp. z o.o. z siedzibą w Bielsku Podlaskim. Według RDOŚ „działalność zakładu stwarza ryzyko zanieczyszczenia powietrza w wyniku emisji z prowadzonej działalności: CO₂, pyłu zawieszonego PM¹⁰, PM^{2,5}, benzo(a)pirenu, SO₂, NO₂, jak również z transportu. W związku z tym zgodnie z zapisem RDOŚ (pismo z 21 grudnia 2015r.) PGN powinien obejmować działania zmierzające do ograniczenia emisji do powietrza ze wskazanej działalności, wpisujące się w założenia przedmiotowego PGN.”**

Prognoza oddziaływania na środowisko odnosi się do działań zawartych w przygotowanym dokumencie PGN. W PGN nie wskazywano literalnie zadań niskoemisyjnych poszczególnych przedsiębiorców z Gminy Stare Pole, w tym także nie wskazano działań poprawy niskoemisyjności dla firmy ENERGO. Z przedstawionych zadań niskoemisyjnych w PGN, działania firmy ENERGO można by przypisać.

Firma ENERGO Sp. z o.o. z siedzibą w Bielsku Podlaskim, ul. Kleszczewska 84a zlokalizowanego w Starym Polu na działce ewidencyjnej 671/6.

Działalność zakładu polega na przeładunku, sortowaniu, sprzedaży detalicznej i hurtowej węgla kamiennego (kostka, orzech, groszek i miał) oraz jego dowozie

³ na podstawie Ustawy OŚ

własnym transportem samochodowym do kontrahenta. Terminal Węglowy w Starym Polu zlokalizowany jest przy bocznicy i stacji kolejowej. W odległości około 50m, naprzeciwko terminala znajdują się budynki mieszkalne wielorodzinne. Ich mieszkańcy wnoszą skargi na funkcjonowanie terminala. Działania firmy ENERGO w Starym Polu od kilku lat były i są przedmiotem skarg mieszkańców, kontroli WIOŚ oraz Wójta Gminy Stare Pole. W celu określenia problemu został wykonany przegląd ekologiczny oraz prowadzone były badania środowiskowe, w szczególności w zakresie emisji hałasu oraz zapylenia powietrza. Zebrano i przeanalizowano informacje dot. Działalności ENERGO:

- Na działce nr 671/6 w Starym Polu działalność prowadziła firma – Terminalu Przeładunkowo- Produkcyjnego KREX Sp. Z o.o., z siedzibą przy ul. Kleszczelowska 84A, 17-100 Bielsk Podlaski.
- Firma KREX Spółka z o.o. w dniu 19 października 2006r. złożyła wniosek do Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego Wydziału Środowiska i Rolnictwa w Gdańsku, „ o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach na realizację przedmiotowego przedsięwzięcia”. W odpowiedzi na powyższy wniosek, wnioskodawca otrzymał decyzję umarzającą postępowanie jako bezprzedmiotowe (decyzja z dnia 31 października 2006 r. nr ŚR/Ś.II.ZF/6670/44/06). Z uzasadnienia przywołanej decyzji wynika, iż „planowany zakres prac nie zmieni sposobu dotychczasowego zagospodarowania oraz przeznaczenia terenu.
- Działka nr 671/6 stanowi teren kolejowy zamknięty, na którym znajdują się infrastruktura kolejowa- tory i urządzenia służące do prowadzenia ruchu kolejowego, a część z niej jest również przeznaczona do prowadzenia prac przeładunkowych i magazynowych.
- Planowane prace nie kolidują z istniejącym zagospodarowaniem terenu, stanowią uzupełnienie jego przeznaczenia”. Dodatkowo w uzasadnieniu podano, iż „proces technologiczny polegać będzie na rozładunku specjalistycznym samojezdnym sprzętem rozładunkowym wagonów kolejowych wypełnionych węglem. Tuż po rozładunku węgiel będzie sortowany na różne frakcje (...)” oraz „ planowane prace na potrzeby bazy przeładunkowej nie jest przedsięwzięciem kwalifikowanym w rozumieniu ustawy Prawo ochrony środowiska, zatem realizacja planowanych prac nie wymaga uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.”
- Działka o numerze ewidencyjnym 861/7 objęta jest miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego wsi Stare Pole i Krzyżanowo uchwalonym Uchwałą Rady Gminy Nr XX/144/2008 z dnia 27 listopada 2008r. i jest zlokalizowana w jednostce planu oznaczonej symbolem 02,01,MN.
- Teren ten przeznacza się dla zabudowy wyłącznie jednorodzinnej wolnostojącej z dopuszczeniem lokalizacji usług jako towarzyszących podstawowemu przeznaczeniu terenu. Wyklucza się lokalizację obiektów związanych z obsługą transportu samochodowego w szczególności stacji paliw, parkingów dla samochodów ciężarowych. Zgodnie z kartą terenu Ol-KK zawartą w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego działalność gospodarcza prowadzona jest na terenie działki o numerze ewidencyjnym 671/6, oznaczonej w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego dla wsi Stare Pole i Krzyżanowo, Gm. Stare Pole, uchwalonego uchwałą Rady Gminy w Starym Polu Nr XXVIII/213/2002 z dnia 7 października 2002r. symbolem O- jako tereny komunikacji kolejowej, stacja kolejowa osobowo- towarowa.
- RDOŚ w Gdańsku prowadził od 2010-2013 roku postępowanie dotyczące uciążliwości instalacji eksploatowanej przez KREX Sp. z o.o. z Bielska Podlaskiego zlokalizowanego w Starym Polu (dz. Nr 671/6). W wyniku tego

postępowania firma KREX Sp. z o.o. opracowała przegląd ekologiczny dla przedmiotowej instalacji. Na spotkaniu w Urzędzie Gminy w Starym Polu w dniu 10.02.2014 r., przedstawiciel firmy ENERGO Sp. z o.o. posługiwał się ww. przeglądem, pomimo że dotyczył on firmy KREX Sp. z o.o.

- Zgodnie z art. 378 ust.2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U.2013.1232 j.t.) organem ochrony środowiska właściwym w sprawach przedsięwzięć i zdarzeń na terenach zamkniętych (a z takim terenem tj. należącym do PKP mamy do czynienia) jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku.
- Organ I instancji uznał za zasadne zobowiązanie firmy KREX Sp. z o.o. w drodze decyzji, do zastosowania metod technicznych i działań organizacyjnych, których celem będzie ograniczenie lub wyeliminowanie niezorganizowanej emisji pyłów do powietrza pochodzących z procesu przeładunku, sortowania i ekspedycji węgla oraz jego okresowego przetrzymywania na hałdach. Organ I instancji podkreślił, że konieczność realizacji ww. działań wynika z dużej uciążliwości dla okolicznych mieszkańców związanej z eksploatacją ww. instalacji, co znajduje potwierdzenie w licznych protestach.
- W omawianym przypadku 3-pokładowy sortownik węgla przeznaczony do użytku na terenie terminalu przeładunkowo- produkcyjnego firmy KREX Sp. z o.o. powoduje w czasie przeładunków i sortowania węgla powstanie emisji niezorganizowanej, wobec czego stanowi stacjonarne urządzenie techniczne, o którym mowa w art.3 pkt.6 lit. A ustawy POŚ.
- Mając na uwadze, eksploatacja ww. instalacji powoduje w czasie przeładunków i sortowania węgla powstanie emisji niezorganizowanej, tj. bez pośrednictwa przeznaczonych do tego celu środków technicznych, ww. przypadek dotyczy instalacji nieobjętej standardami emisyjnymi, w której wprowadzenie gazów lub pyłów do powietrza nie wymaga pozwolenia, wymienionej w pkt.1 załącznika do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22.12.2004r. w sprawie przypadków, w których wprowadzenie gazów lub pyłów do powietrza z instalacji nie wymaga pozwolenia (Dz. U. z 2004r. nr 283 poz. 2840), obowiązujące na dzień wydania Organu I instancji.
- Analizowana instalacja powoduje negatywne oddziaływanie na środowisko, uzasadniających wydanie decyzji w oparciu o art. 154 ustawy POŚ.
- Konieczność ochrony środowiska, w świetle których celowe byłoby wykonanie obudowy sortownika w postaci wiaty oraz określenie w punkcie 1.3 zaskarżonej decyzji wymagań dotyczących hałdy węgla zlokalizowanej na eksploatowanej działce.
- Jak wskazano w wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 2 kwietnia 2007r., sygn. Akt: III SA/ Po 422/06: [...] Warunkiem zobowiązania do sporządzenia przeglądu ekologicznego jest stwierdzenie przez organ okoliczności wskazujących na możliwość negatywnego oddziaływania instalacji na środowisko. Wystarczy zatem istnienie „okoliczności wskazujących na możliwość”, a więc tylko podejrzenie szkodliwego oddziaływania [...].
- Firmę KREX Sp. z o.o. prowadzącą rozładunek, sortowanie, okresowe gromadzenie, przetrzymywanie węgla oraz dystrybucję w obrębie terminalu przeładunkowo- produkcyjnego zlokalizowanego na boczniczy kolejowej na działce 671/6 w Starym Polu w pow. Malbork, do zastosowania działań technicznych i organizacyjnych, które spowodują ograniczenie emisji pyłów do środowiska.
- Mając na uwadze, ww. terminal znajduje się na działce 671/6, która została zgodnie z decyzją Nr 45 Ministra Infrastruktury z dnia 17 grudnia 2009r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów

zamkniętych (Dz. U. MI z 2009r. NR 14 poz. 51), uznana za teren zamknięty, organem ochrony środowiska właściwym w przedmiotowej sprawie jest zgodne z art. 378 ust.2 ustawy POŚ- Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku.

- Naruszono art.154 ust. 1 ustawy POŚ z uwagi na jego zastosowanie mimo braku wystąpienia przesłanek będących podstawą do jego zastosowania.. Zgodnie z treścią ww. przepisu organ ochrony środowiska może ustalić, w drodze decyzji, wymagania w zakresie ochrony środowiska dotyczące eksploatacji instalacji, z której emisja nie wymaga pozwolenia, o ile to uzasadnione koniecznością ochrony środowiska.
- W badaniach WIOŚ (18XII2014r.) wykazano, że wielkość pyłu opadającego zasadniczo zmalała w we wszystkich punktach pomiarowych. W stosunku do punktu odniesienia najwyższy zanotowano jako wielkość poniżej 20% wartości referencyjnej, którą przyjęto opad pyłu ustalony rozporządzeniem ministra Środowiska z dnia 26 stycznia 2010 roku w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu, tj. 200g/m²xrok, tj. 16,7g/m²xmies (Dz. U. nr 16 z 2010r. poz. 87).
- Pomorski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Gdańsku zarządzeniem pokontrolnym firmy ENERGO zarządził: Podejmować działania organizacyjno-techniczne dla ograniczenia uciążliwości związanych z emisją hałasu oraz niezorganizowaną pyłu węglowego do środowiska.

Z powyższych informacji wynika, iż działania firmy ENERGO są od dawna przedmiotem działań organów mających wpływ na ochronę środowiska, w tym RDOŚ oraz samego inwestora. Jest to inny poziom organizacji i szczegółowości działań niż planowane działania PGN. W dokumencie wprowadzono perspektywę edukacji mieszkańców, w tym przedsiębiorców. Jednak w PGN nie wskazywano literalnie zadań niskoemisyjnych poszczególnych przedsiębiorców z Gminy Stare Pole, w tym także nie wskazano działań poprawy niskoemisyjności dla firmy ENERGO. Z przedstawionych zadań niskoemisyjnych w PGN, działania firmy ENERGO można by przypisać

1. do zadania określonego w ogólnym ujęciu jako:

- działania niskoemisyjne,
- ograniczenie emisji pochodzącej z transportu samochodowego, w tym podwyższanie standardów technicznych infrastruktury drogowej (utwardzenie, modernizacja i naprawa dróg), poprawa ciągów pieszych, tworzenie nowych tras rowerowych;

w szczególności

- działań nie inwestycyjnych, w tym działań systemowych i organizacyjnych wspierających realizację innych zadań.

2. do określonych zadań szczegółowych jako:

- ograniczenie emisji pochodzącej z transportu samochodowego.

Jednocześnie można stwierdzić, że ze względu na znaczną odległość – ok. 15km od obszarów Natura 2000, jak i specyfikę wskazanych zagrożeń dla tych obszarów, wydaje się, że wskazane przez RDOŚ działania zakładu ENERGO nie stwarzają potencjalnego zagrożenia dla środowiska, w tym dla obszarów chronionych, włącznie z obszarami Natura 2000, ani na ich cele, przedmiot ochrony, jak też na integralność obszaru Natura 2000.

Dodatkowo, co ważne, należy przytoczyć i podkreślić, że:

- Dla inwestycji zgłoszonych do Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, która faktycznie wskazuje ramy dla realizacji tychże przedsięwzięć, opracowywany jest odrębny dokument pn. „Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla ZIT”, który jak wynika z pisma RDOŚ-Gd-WOO.410.88.2015.ASP.MCZ.1, jest poddawany Procedurze Oceny oddziaływania na środowisko. Projekt „Prognozy dla PGN ZIT” jest obecnie w trakcie konsultacji społecznych.
- Jednocześnie w przypadku inwestycji transportowych, wszystkie węzły integracyjne na terenie Obszaru Metropolitalnego zostały wskazane w „Strategii Transportu i Mobilności Obszaru Metropolitalnego do roku 2030”, dla której była przeprowadzana Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko (<http://www.metropoliagdansk.pl/strategia-transportu-i-mobilnosci/stim-do-pobrania/>). Dokument szczegółowo opisuje zakres inwestycyjny poszczególnych węzłów.
- Z uwagi na finansowanie opracowania Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Stare Pole przy udziale środków zewnętrznych, zgodnie z zapisami dyrektywy 2001/42/WE, **należy unikać powtórzenia przeprowadzania SOOŚ, gdyż grozi to Gminie możliwością cofnięcia finansowania.**

13. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

13.1 Streszczenie PGM

Plany gospodarki niskoemisyjnej (PGN) dla Gdańskiego Obszaru Metropolitalnego (GOM), 31 gmin GOM (które przystąpiły do opracowania) oraz dla Związku Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych zostały opracowane, aby m.in. przyczynić się do osiągnięcia celów określonych w pakiecie klimatyczno-energetycznym do roku 2020, tj.:

- redukcji emisji gazów cieplarnianych,
- zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych,
- redukcji zużycia energii finalnej, co ma zostać zrealizowane poprzez podniesienie efektywności energetycznej,

a także do poprawy jakości powietrza na obszarach, na których odnotowano przekroczenia dopuszczalnych poziomów stężeń substancji w powietrzu i wdrażane są programy (naprawcze) ochrony powietrza (POP) oraz plany działań krótkoterminowych (PDK). W ogólnym ujęciu realizacja zadań określonych w PGN powinna prowadzić do poprawy stanu środowiska i jakości życia mieszkańców na terenie objętym Planem.

Opracowanie planów gospodarki niskoemisyjnej w przedstawionym zakresie wynika z realizacji przez Stowarzyszenie GOM projektu pn. „Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gdańskiego Obszaru Metropolitalnego” nr KSI POIS.09.03.00-00-377/13, współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, Działanie 9.3. – konkurs 2 pn. Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej – plany gospodarki niskoemisyjnej. Podstawą

formalną opracowań jest umowa pomiędzy Stowarzyszeniem Gdański Obszar Metropolitalny a firmą ATMOTERM S.A., zawarta w dniu 16.01.2015 r.

W dokumencie skoncentrowano się na działaniach ograniczających emisję dwutlenku węgla i efektywnie wykorzystujących zasoby, w tym na poprawie efektywności energetycznej i wykorzystaniu OZE, czyli również mających na celu zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów, na których odnotowano przekroczenia dopuszczalnych stężeń w powietrzu.

Zachowano spójność z Aktualizacją projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe Gminy Stare Pole⁴ oraz Programem ochrony powietrza dla strefy pomorskiej⁵, a także innymi dokumentami strategicznymi.

Celem PGN dla Gminy Stare Pole jest określenie, na podstawie analizy aktualnego stanu w zakresie zużycia energii i emisji gazów cieplarnianych oraz zanieczyszczeń powietrza na obszarze gminy, działań zmierzających do redukcji zużycia energii, zwiększenia wykorzystania źródeł odnawialnych oraz ograniczenia emisji gazów cieplarnianych i zanieczyszczeń powietrza wraz z oceną ich efektywności ekologicznej, określeniem kosztów i możliwych źródeł finansowania.

W ramach PGN ujęto analizę uwarunkowań wynikających z przepisów prawa oraz dokumentów strategicznych globalnych, UE, Polski, województwa oraz gminy.

Biorąc pod uwagę cele ww. dokumentów strategicznych, jako cel główny opracowania i realizacji Planu gospodarki niskoemisyjnej przyjęto: **Wsparcie zrównoważonego rozwoju Gminy Stare Pole poprzez transformacje w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, przyjaznej środowisku, w tym osiągnięcie celów podstawowych**, przedstawionych we wstępie.

W szczególności, celami strategicznymi będą, zgodnie z pakietem energetyczno – klimatycznym⁶, osiągnięcie do roku 2020 r., w ramach UE:

- 20 % redukcji emisji gazów cieplarnianych;
- 20 % udziału energii odnawialnej w bilansie energetycznym;
- 20% oszczędności w zużyciu energii;
- 10% udziału biopaliw.

Cele szczegółowe dla Gminy określono w wybranych, najistotniejszych sekcjach spośród działów gospodarki wymienionych w Założeniach Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej (NPRGN)⁷, uwzględniając wpływ podejmowanych w ramach nich działań na osiągnięcie celu głównego. Wśród nich znalazły się: energetyka, budownictwo (w tym gospodarstwa domowe, budynki administracji publicznej itp.), transport oraz edukacja.

W analizie stanu aktualnego zawarto ogólną charakterystykę Gminy, w tym w zakresie istniejących systemów: ciepłowniczego, gazowniczego, transportowego,

⁴ Aktualizacja projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe gminy Stare Pole; Gdańsk 2010

⁵ ATMOTERM S.A.: Program ochrony powietrza dla strefy pomorskiej, w której został przekroczony poziom dopuszczalny pyłu zawieszonego PM10 oraz poziom docelowy benzo(a)pirenu; Gdańsk 2013(przyjęty Uchwałą Nr 754/XXXV/13 Sejmiku województwa Pomorskiego z dnia 25 listopada 2013 r.)

⁶ Zestaw dyrektyw i decyzji określających cele UE, jak i zobowiązania dla poszczególnych krajów dla ich realizacji

⁷ <http://www.mg.gov.pl/files/upload/10460/NPRGN.pdf>

elektroenergetycznego, systemów grzewczych opalanych paliwem stałym oraz istniejących źródeł energii odnawialnej, a także dokonano oceny stanu środowiska. Na tej podstawie, biorąc jednocześnie pod uwagę wyniki analizy dokumentów strategicznych, zidentyfikowano główne obszary problemowe. W dalszej części dokonano oceny energochłonności i emisyjności na terenie Gminy w następujących obszarach: budynki użyteczności publicznej, budynki mieszkalne, budynki usługowe, oświetlenie uliczne, transport publiczny i prywatny, przemysł, energetyka, instalacje OZE, obszary rolnicze, obszary leśne oraz gospodarka odpadami.

W Planie przedstawiono również aspekty organizacyjne i finansowe realizacji działań, ze wskazaniem źródeł finansowania inwestycji zamieszczonych w harmonogramie rzeczowo-finansowym. Określono także sposób monitorowania.

Wykonana analiza stanu aktualnego, jak również analiza dokumentów strategicznych pozwala na wyciągnięcie następujących wniosków w zakresie identyfikacji głównych obszarów problemowych, w kontekście opracowania niniejszego planu:

- dominacja rozproszonych, niskosprawnych systemów grzewczych;
- niedostateczny stan izolacyjności cieplnej budynków mieszkalnych i budynków użyteczności publicznej;
- niskie parametry techniczne dróg lokalnych;
- niedostatecznie rozwinięta sieć drogowa, w tym brak obwodnicy Starego Pola;
- niski stopień skuteczności selektywnego zbierania odpadów komunalnych u źródła;
- niski stopień świadomości mieszkańców w zakresie efektywności energetycznej i ochrony środowiska;
- niska zamożność społeczeństwa.

Mając powyższe na uwadze można wskazać główne rekomendacje dla formułowanych w ramach PGN kierunków działań, szczególnie w obszarach problemowych:

- termomodernizacja budynków mieszkalnych, komunalnych i użyteczności publicznej;
- poprawa jakości istniejących dróg;
- zwiększenie udziału i promowanie transportu publicznego;
- rozwój alternatywnych środków transportu;
- wymiany indywidualnych źródeł ciepła na niskoemisyjne (gazowe, olejowe);
- rozwój rozproszonych źródeł OZE;
- wzrost selektywnej zbiórki odpadów;
- wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców.

Wyniki inwentaryzacji emisji dwutlenku węgla i zużycia energii finalnej przedstawiono w podziale na ww. obszary, dla roku bazowego 2013. Przeanalizowano również zmiany emisji CO₂ w latach poprzedzających rok bazowy. Sumaryczna emisja CO₂ z obszaru Gminy dla roku 2013 wynosiła 33 022,59 MgCO_{2eq}, a zużycie energii finalnej: 101 011,07 MWh. Uwzględniając powyższe analizy, stan środowiska, główne obszary problemowe, obowiązujące i planowane zmiany przepisów prawa polskiego i unijnego, programy i strategie rządowe, regionalne i lokalne koncepcje oraz dokumenty planistyczne, w PGN określono cele krótkoterminowe – na lata 2015-2017, średnioterminowe – na lata 2018-2020 oraz długoterminowe po roku 2020 do roku 2030.

Wśród działań priorytetowych dla Gminy należy wymienić m.in.:

- rozbudowa sieci gazociągów średniego i niskiego ciśnienia oraz stacji redukcyjno-pomiarowych gazu na terenie Gminy, oraz podłączanie budynków użyteczności publicznej i budynków prywatnych do sieci gazowej, przez co ograniczanie emisji z indywidualnych systemów grzewczych,
- termomodernizację budynków w celu ograniczenia zapotrzebowania na energię cieplną;
- ograniczenie emisji pochodzącej z transportu samochodowego, w tym podwyższanie standardów technicznych infrastruktury drogowej (utwardzenie, modernizacja i naprawa dróg), poprawa ciągów pieszych, tworzenie nowych tras rowerowych;
- zwiększenie udziału OZE w pokrywaniu zapotrzebowania na ciepło oraz realizacji potrzeb energetycznych.

W wyniku realizacji działań przedstawionych w harmonogramie na terenie Gminy Stare Pole zostanie osiągnięty efekt w postaci obniżenia zużycia energii finalnej na poziomie **1 142,2 MWh/rok** oraz efekt ekologiczny – w postaci redukcji emisji dwutlenku węgla ekwiwalentnego w wysokości **1 149,9 Mg/rok CO_{2eq}**.

Szacunkowe całkowite koszty realizacji działań wyniosą **15 571 tys. zł**.

Podsumowanie

Najważniejsze wnioski z analizy emisji gazów cieplarnianych z terenu Gminy Stare Pole przedstawiają się następująco:

- udział emisji z obiektów użyteczności publicznej w całkowitej emisji z obszaru gminy jest niewielki. Sektor ten pozostając pod wpływem władz może być w znacznym stopniu poddany działaniom ograniczającym emisję, dlatego przedstawiciele gminy powinni w tym zakresie prowadzić wyrazistą politykę i być wzorem do naśladowania dla mieszkańców;
- istotną pozycję zajmuje jest transport. Sektor transportu charakteryzuje się dużą dynamiką wzrostu emisji, która będzie utrzymywać się w najbliższych latach. Także w tej kategorii władze Gminy wpływają na wielkość emisji poprzez aktywne działania w zakresie prowadzonej polityki transportowej, dzięki której ilość emisji z transportu, pomimo stałego zwiększania się liczby pojazdów, może być znacząco zredukowana na terenie Gminy Stare Pole;
- znaczącym źródłem emisji CO₂ na terenie Gminy Stare Pole są budynki mieszkalne. Jest to sektor, emitujący znaczną ilość gazów cieplarnianych; jest to również grupa, która ma duży potencjał redukcji emisji w zakresie ograniczania zużycia energii (elektrycznej i cieplnej finalnej) przez mieszkańców. Władze Gminy Stare Pole mogą mieć istotny wpływ na podejmowane przez mieszkańców działania termomodernizacyjne, zmianę zachowań, likwidację niskosprawnych pieców na paliwa stałe;
- w innych sektorach (przemysł, handel i usługi) władze mają pomijalny wpływ na zakres działań stosowanych w celu redukcji emisji dwutlenku węgla, jednak poprzez współpracę z przedsiębiorcami z terenu Gminy Stare Pole można zredukować trend wzrostowy w tej grupie, ponieważ ma ona decydujący potencjał eliminacyjny, zwłaszcza poprzez ograniczenie energochłonności.

Aktywność, jaką władze Gminy powinny podjąć w celu ograniczenia wielkości emisji to przede wszystkim dokładna i przejrzysta strategia działania w ramach jednostek gminnych, bezwzględnie realizowana w najbliższych latach. Ponadto, konieczne jest podjęcie i prowadzenie działań strategicznych kierowanych do ogółu mieszkańców Gminy Stare Pole – np. w zakresie wymiany źródeł na paliwa stałe, polityki

transportowej analizowanego obszaru oraz kampanii edukacyjno - informacyjnych. Również konieczne jest stworzenie narzędzi i struktur wspierających mieszkańców w zakresie termomodernizacji, promocji odnawialnych źródeł energii i technologii energooszczędnych. Działania należy konsolidować w miejscach, gdzie występuje duży potencjał redukcji, przynoszący odpowiednie efekty, bądź stanowiących wzorcowe rozwiązania/dobre praktyki do upowszechnienia wśród mieszkańców. Działania mają przybierać efektywną formę zarówno pod względem ekologicznym, ekonomicznym i społecznym.

13.2 Streszczenie Prognozy OŚ

Poprzez stwierdzenie konieczności przeprowadzenia SOOŚ dla PGN wzięto pod uwagę następujące uwarunkowania:

3. Zawartość, główne cele PGN oraz powiązania z innymi dokumentami

PGN zawiera informacje i dane dotyczące planowanych działań inwestycyjnych, nieinwestycyjnych oraz edukacyjnych Gminy Stare Pole, które mają na celu wsparcie działań na rzecz realizacji pakietu klimatyczno-energetycznego do roku 2020, wdrażanie technologii opartych na OZE, zminimalizowanie emisji gazów cieplarnianych, jak też racjonalnego zużycia energii.

W szczególności, celami strategicznymi będą, zgodnie z pakietem energetyczno - klimatycznym, osiągnięcie do roku 2020, w ramach UE:

- 20 % redukcji emisji gazów cieplarnianych;
- 20 % udziału energii odnawialnej w bilansie energetycznym;
- 20 % oszczędności w zużyciu energii;
- 10 % udziału biopaliw;

a także dodatkowo:

- uzyskanie znaczącej poprawy jakości powietrza poprzez wykorzystanie synergii działań w ramach działań na rzecz ochrony klimatu;
- uzyskanie oszczędności związanych z zastosowaniem bardziej energooszczędnych rozwiązań;
- wykorzystanie działań na rzecz klimatu dla rozwoju regionalnego i lokalnego;
- zaangażowanie do działań społeczeństwa w zakresie ochrony klimatu i środowiska;
- uzyskanie ogólnej poprawy stanu środowiska.

PGN jest zgodny z działaniami strategicznymi przewidzianymi w innych dokumentach na poziomie międzynarodowym, krajowym i lokalnym, co zostało określone w PGN rozdział 5 pn. Analiza uwarunkowań prawnych i wynikających z dokumentów strategicznych.

4. Metody zastosowane przy sporządzaniu Prognozy OŚ

Przy wykonywaniu Prognozy OŚ wykorzystano metody opisowe, analizy jakościowe i prognostyczne dla określenia potencjalnych wpływów na środowisko działań zawartych w PGN i ich rezultatów z wykorzystaniem macierzy oddziaływań przedstawionych jako Tabela 19. Harmonogram rzeczowo-finansowy działań PGN

dla gminy Stare Pole na lata 2015-2020 z perspektywą do roku 2030 na str. 56 PGN.

5. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień PGN oraz częstotliwość jej przeprowadzania

W PGN przedstawiono metody monitoringu i ewaluacji działań, każdemu z nich w harmonogramie PGN został przypisany miernik monitorowania realizacji działania, PGN str. 84 - tabela 30. Wskaźniki, które można wykorzystać w celu monitorowania wdrażania PGN.

6. Możliwe transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Nie dotyczy, ze względu na zbyt dużą odległość od granicy państwa.

7. Określenie, analiza i ocena istniejącego stanu środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Gmina Stare Pole w powiecie malborskim na Żuławach Wiślanych bazuje na rolnictwie i działalności usługowej. Życie ludzi, zwierząt i roślin uwarunkowane jest warunkami gruntowo-wodnymi gminy: rzeki, kanały, rowy melioracyjne, oczka wodne i bardzo żyzne gleby są bazą dla bogatej roślinności w szczególności szuwarowej, gadów, ptaków błotnych. Są tu doskonałe warunki flory i fauny wodnej. Brak realizacji działań zawartych w PGN, tym samym brak efektu obniżenia zużycia energii o ok. 1,142 GWh/każdego roku i redukcji emisji CO₂ = 1150 Mg/rok oraz wzrostu świadomości mieszkańców, powodowałyby kosztowną degradację środowiska każdego roku. Wydaje się, że nakłady związane z przygotowaniem wskazanych działań będą znacząco mniejsze niż koszty środowiskowe. Jednak szczegóły mogą być określone dopiero po uszczegółowieniu przedsięwzięć na etapie przygotowania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach i ewentualnym przeprowadzeniu stosownych ocen oddziaływania na środowisko.

8. Określenie, analiza i ocena stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Na bieżącym etapie przygotowania inwestycji sieci gazowej nie przewiduje się zadań o znaczącym oddziaływaniu. Stan środowiska określono w poprzednich rozdziałach. Do określenia znaczącego oddziaływania inwestycji, np. budowy sieci gazowej w gminie potrzebne są dane projektowe takie jak np. jej długość, dokładny przebieg czy technologia budowy. Na bieżącym etapie nie określono szczegółów działań, np. którą część gminy będzie obejmowała sieć gazownicza ile budynków obejmie zaopatrzeniem w gaz, jaka będzie przyjęta perspektywa zaopatrzenia w gaz i przez którą część gminy poprowadzona będzie sieć gazowa. Te dane będą określone na etapie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Dopiero wówczas będzie wiadomo, czy inwestycje te są kwalifikowanymi przedsięwzięciami według Ustawy OŚ, czy będą zagrażały lub też potencjalnie zagrażały środowisku, czy będą znacząco oddziaływały. Natomiast już teraz wiadomo, że rozbudowa sieci gazociągów średniego i niskiego ciśnienia oraz stacji redukcyjno-pomiarowych gazu na terenie gminy może przynieść efekt obniżenia zużycia energii 60MWh/każdego kolejnego roku, w wyniku tego nastąpi redukcja emisji CO₂ w ilości ok. 120 Mg/rok. Wszystkie zaplanowane działania w PGN to planowana redukcja zużycia energii końcowej 1,142GWh/rok i zmniejszenie emisji 1150 Mg CO₂/rok. To ogromne ilości, ogromne korzyści dla środowiska.

9. Faktyczne problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody

Ze względu na znaczną odległość – ok. 15km od obszarów Natura 2000, jak i specyfikę wskazanych zagrożeń, wydaje się, że określone w PGN działania, w tym potencjalna budowa sieci gazowej, ani też wskazane działania zakładu ENERGO nie stwarzają potencjalnego zagrożenia dla tych obszarów.

10. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu

W dokumencie PGN zawarto szereg działań odnoszących się do celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym. W PGN opisano je w rozdziale 5. Analiza uwarunkowań prawnych i wynikających z dokumentów strategicznych, tym samym w rozdziale 9 Prognozy OŚ.

11. Analiza i ocena przewidywanego znaczącego oddziaływania na środowisko oraz cele, przedmiot ochrony i integralność obszaru Natura 2000

Ze względu na znaczną odległość – ok. 15km od obszarów Natura 2000, jak i specyfikę wskazanych zagrożeń, również brak informacji i danych inwestycji budowy sieci gazowej (długość, przebieg, technologia wykonania materiałów) określone w PGN działania, w tym potencjalna budowa sieci gazowej, ani też dodatkowo wskazane przez RDOŚ działania zakładu ENERGO nie stwarzają potencjalnego zagrożenia dla środowiska, w tym dla obszarów chronionych, włącznie z obszarami Natura 2000, ani na ich cele, przedmiot ochrony, jak też na integralność obszaru Natura 2000.

12. Przewidywane rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko

Na bieżącym etapie przygotowania, zgodnie z zasadą przezorności przewiduje się pewne krótkotrwałe konflikty środowiskowe w czasie realizacji zadań. Dlatego też określono pewne środki zapobiegawcze i ograniczające negatywne oddziaływania na środowisko, min.: rzetelne podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców gminy, urzędników i przedsiębiorców, przyjazne dla środowiska: koordynacja, kierowanie, nadzór, monitoring i ewaluacja wykonywanych prac przy minimalizacji ewentualnych niekorzystnych oddziaływań na środowisko i konfliktów środowiskowych. Ważne, aby prowadzono inwestycje, w tym budowę sieci gazowej w gminie Stare Pole z uwzględnieniem zapobiegania przecinaniu i defragmentacji siedlisk i obszarów Natura 2000 tam gdzie to możliwe

13. Wnioski z Prognozy OŚ

W ramach przeprowadzonych analiz na podstawie dokumentu PGN w Prognozie OŚ stwierdzono,

- że na bieżącym etapie przygotowań realizacja postanowień nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko,
- w szczególności ponieważ nie określono jeszcze istotnych szczegółów tych działań, na podstawie których można zakwalifikować przedsięwzięcia przeprowadzić postępowanie w sprawie uzyskania decyzji o środowiskowych

uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia przed uzyskaniem decyzji lokalizacji celu publicznego,

- określono w rozdziale 11 przewidywane rozwiązania dla zapobiegania i ograniczania negatywnych oddziaływań na środowisko, w szczególności na obszary Natura 2000. aby prowadzono inwestycje, w tym budowę sieci gazowej w gminie Stare Pole z uwzględnieniem zapobiegania przecinaniu i defragmentacji siedlisk i obszarów Natura 2000 tam gdzie to możliwe.

14. PODSUMOWANIE I WNIOSKI Z PROGNOZY OŚ

Analizując zawartość celów i zadań zaplanowanych w projekcie dokumentu pn. „Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Stare Pole” pod kątem wymogu przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko należy podkreślić, że:

- Głównym celem PGN jest określenie wizji rozwoju Gminy Stare Pole w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, pozwalającej osiągnąć długofalowe korzyści środowiskowe, społeczne i ekonomiczne, prowadzące w efekcie do zmniejszenia zużycia energii wykorzystywanej na potrzeby lokalne, zwłaszcza z paliw pochodzących z zasobów kopalnych i zastępowaniu ich przez odnawialne źródła energii, co w konsekwencji przyczyni się do redukcji emisji dwutlenku węgla oraz gazów cieplarnianych;
- Wdrożenie zapisów Planu przyczyni się do osiągnięcia celów określonych w pakiecie klimatyczno-energetycznym Unii Europejskiej do roku 2020 oraz wdrożenia nowych technologii, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju;
- Przewidziane w Planie działania mają charakter lokalny, gdyż będą realizowane na terenie obszaru, mieszczącego się w granicach administracyjnych Gminy Stare Pole.
- Wskazane w PGN działania inwestycyjne określone są w sposób ogólny, nie precyzują zakresu, rodzaju ani skali zadań i dotyczą zwiększania efektywności energetycznej na terenie gminy poprzez m.in. : wprowadzenie systemu zarządzania energią w obiektach komunalnych, montaż odnawialnych źródeł energii (kolektory słoneczne, pompy ciepła), budowę i modernizację oświetlenia miejskiego, termomodernizację budynków, modernizację systemów grzewczych i źródeł ciepła, rozwój sieci gazowej i rozbudowę systemu ciepłowniczego, modernizację infrastruktury elektroenergetycznej, rozwój komunikacji rowerowej. Wśród działań naprawczych wskazano także na budowę węzłów integracyjnych w sąsiedztwie np. przystanków, jednakże realizacja tych działań nie jest w żaden sposób zależna od wdrożenia przedmiotowego dokumentu.
- Wskazane w PGN inwestycje mają przede wszystkim wpływać na poprawę jakości powietrza.
- PGN nie tworzy ram do realizacji inwestycji, a jedynie **wskazuje na fakt, iż wpłyną one pozytywnie na osiągnięcie celów, jakie zostały w Planie**

określone. Przedmiotowy PGN nie wyznacza zatem ram późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko i nie jest dokumentem o charakterze sektorowym we wskazanych dziedzinach, o którym mowa w art.46 pkt 2 ustawy OOS.

Na podstawie Ustawy OŚ

Art. 46.

Przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty:

2) planów lub programów w dziedzinie energetyki, opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;

1. PGN jest planem-programem w dziedzinie energetyki.
2. Ocenia się, że PGN nie tworzy ram do realizacji inwestycji, a jedynie **wskazuje na fakt, iż określone działania wpłyną pozytywnie na osiągnięcie celów, jakie zostały określone w dokumencie.** Nie wyznacza on zatem ram późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko i nie jest dokumentem o charakterze sektorowym we wskazanych dziedzinach, o którym mowa w art.46 pkt 2 ustawy OOS.
3. Jakkolwiek rozumieć określenie „wyznaczanie ram dla przedsięwzięć” zawarte w ww. przepisie, jest ono ujęte jako przenośnia. Wyznaczanie ram, czyli określanie granic. Działań PGN nie można tłumaczyć jako określenie ram, gdyż w dokumencie zawarty jest tylko kierunek działań niskoemisyjnych – bez granic. Określone liczby stanowią wstępne przybliżenie założonych efektów działań. Oznacza to, że działania mają być rozwijane dalej, niż to zostało określone. Jak daleko, nie ujmuje się na tym etapie, gdyż byłyby to rozważania tylko teoretyczne.
4. Również zgodnie z opinią RDOŚ (pismo z 6 sierpnia i 21 grudnia 2015r.) wskazane działania nie wyznaczają ram dla późniejszej ich realizacji.

Wniosek: PGN nie wymaga przeprowadzenia SOOS na podstawie art. 46. 1 ani 46.2 Ustawy OŚ, bo nie zawiera się w zapisach wskazanych przepisów.

Przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty:

3) planów lub programów innych niż wymienione w pkt 1 i 2, których realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000 jeżeli nie są one bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynikają z tej ochrony.

1. Działania zawarte w PGN nie są bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 ani nie wynikają z tej ochrony.
2. Działania zawarte w PGN – budowa sieci ciepłowniczej – w opinii RDOŚ mogłyby spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000.
3. W dokumencie Prognoza OŚ wykazano, że odległość obszarów Natura 2000 od Gminy Stare Pole wynosi ok. 15km. Nie określono jeszcze przebiegu sieci ciepłowniczej, ani jej długości, czy technologii wykonania, więc tym bardziej na bieżącym etapie przewiduje się, że inwestycja polegająca na budowie sieci gazowej na terenie gminy **nie będzie znacząco oddziaływać na te obszary.**

4. W rozdziale 11 określono przewidywane rozwiązania dla zapobiegania i ograniczania negatywnych oddziaływań na środowisko, w szczególności na obszary Natura 2000. Bardzo istotne, aby prowadzono inwestycje, w tym budowę sieci gazowej w gminie Stare Pole z uwzględnieniem zapobiegania przecinaniu i defragmentacji siedlisk i obszarów Natura 2000 tam gdzie to możliwe.

Wniosek: PGN nie wymaga przeprowadzenia SOOŚ na podstawie art. 46.3 gdyż na bieżącym etapie nie można stwierdzić znaczącego oddziaływania na środowisko, które będzie przedmiotem szczegółowej analizy na etapie przygotowania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia przed uzyskaniem decyzji lokalizacji celu publicznego.

Ad. Art. 47.

Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane także w przypadku projektów dokumentów, innych niż wymienione w art. 46, jeżeli w uzgodnieniu z właściwym organem, o którym mowa w art. 57, organ opracowujący projekt dokumentu stwierdzi, że wyznaczają one ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko lub że realizacja postanowień tych dokumentów może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko.

1. PGN jest planem-programem innym niż wymienione w art. 46.
2. Zgodnie z opinią RDOŚ (pismo z 6 sierpnia i 21 grudnia 2015r.) wskazano, że działania nie wyznaczają ram dla późniejszej ich realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.
3. Zgodnie z opinią RDOŚ (pismo z 6 sierpnia i 21 grudnia 2015r.) wskazano, że dokument PGN wymaga sporządzeniu Prognozy OŚ dla SOOŚ.

Wniosek: W ramach przeprowadzonych analiz na podstawie dokumentu PGN w Prognozie OŚ stwierdzono,

- że na bieżącym etapie przygotowań realizacja postanowień nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko,
- w szczególności ponieważ nie określono jeszcze istotnych szczegółów tych działań, na podstawie których można zakwalifikować przedsięwzięcia przeprowadzić postępowanie w sprawie uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia przed uzyskaniem decyzji lokalizacji celu publicznego,
- określono w rozdziale 11 przewidywane rozwiązania dla zapobiegania i ograniczania negatywnych oddziaływań na środowisko, w szczególności na obszary Natura 2000. aby prowadzono inwestycje, w tym budowę sieci gazowej w gminie Stare Pole z uwzględnieniem zapobiegania przecinaniu i defragmentacji siedlisk i obszarów Natura 2000 tam gdzie to możliwe.